

Pražská sídliště jako moderní vrstva metropole

Bc. Kateřina Frejlachová

diplomní projekt

ateliér doc. Ing. arch. Jana Jehlka

25-02-2013

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: **Kateřina Frejlachová**

datum narození: 13.11. 1986

akademický rok / semestr: **2012 – 2013 / LS**

ústav: **15119 ústav urbanismu**

vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. arch. Jan Jehlík**

téma diplomové práce: **Pražská sídliště jako moderní vrstva metropole**

zadání diplomové práce:

1/ Tématem k řešení je hledání způsobu zapojení panelových sídlišť do organismu města. Na základě analýzy jednotlivých pražských sídlišť - tedy poválečných obytných souborů hromadné bytové výstavby, budou s jasným odůvodněním vybrána konkrétní sídliště, jimž je připisována významná role v rámci pražského urbanismu. Posléze bude na těchto sídlištích prověřen způsob jejich revitalizace, s důrazem na úpravy veřejného prostoru a vytvoření či posílení městotvorných vazeb. Cílem je nalézt současný přístup k sídlištím s respektováním původních modernistických principů a východisek. Sídliště budou zkoumána ve vztahu k vnitřnímu městu i ve vztahu ke krajině. Budou rovněž zkoumány vnitřní prostorové vztahy a zákonitosti jak z objektivního, tak subjektivního hlediska. K sídlištím bude přistupováno jako k individualitám, které stojí na společných základech. Důležitým aspektem práce bude definice nepopiratelných hodnot a kvalit, jejich uznání a aplikace v návrhu, stejně tak jako pojmenování a přehodnocení nepodařených a nedotažených skutečností. Cílem je nalézt (novou) „pravdivost“ sídlišť, dotáhnout vize o bydlení v zeleni s ohledem na současnou situaci a za přispění časového odstupu. Je nutno nalézt prostředky, jak původní vize naplnit, jak reflektovat současné znalosti a potřeby, jak se sídlišti pracovat. Ústředními tématy práce budou: měřítko, vrstevnatost - doplňování nových plánů a prvků do stávajících struktur, hledání adekvátního jazyka.

2/ Výsledkem diplomové práce bude průkaz strukturované interpretace vztahu sídlišť a vnitřní Prahy, ověření reálné role sídlišť v rámci metropole. Na konkrétních příkladech přestavby/obnovy sídlišť bude na plánech, zobrazeních a schématech v různých měřítcích demonstrován a komentován nalezený přístup. Klíčovými pojmy a kategoriemi při tom budou: proporce, měřítko, vztahy; veřejné/neveřejné, zastavěné/nezastavěné, zpevněné/nezpevněné.

Práce bude zpracovaná v těchto měřítcích:

- a) Širší vztahy 1:25000 (celek města, pozice a vazby území)
- b) Řešené území 1:10000 (jednotlivá sídliště, vazby na okolí, fenomény)
- c) Výřezy 1:1000 (parter, struktura, prostředí)
- d) Schémata, diagramy - krajina, funkční využití, veřejný prostor, apod.
- f) Vizualizace - veduta, horizont chodce, ptačí perspektiva, apod.
- g) Detaily - profily, veřejný prostor apod.

Práce bude strukturovaná v těchto rovinách:

- a) Širší vztahy, kontext, vazby
- b) Celkové urbanistické řešení
- c) Architektonické řešení dílčích (vzorových) částí

Práce bude mít tyto přílohy:

- a) Portfolio s průvodní zprávou (základní údaje, bilance, popis analýzy, konceptu a návrhu), všemi relevantními výkresy v příslušném zmenšení, fotodokumentací a případně ukázkou referenčních projektů

b) Výkresy dle požadavků FA ČVUT (2xA0 nebo 4xA1)

3/ Součástí práce bude fyzický model, měřítko bude zpřesněno v první polovině práce

Poznámka: měřítko výstupů mohou být po konzultaci výjimečně upravena, změna bude odůvodněna v závěrečné zprávě a bude potvrzena vedoucím práce

Datum a podpis studenta:

20. února 2013 Frejlachová

Datum a podpis vedoucího DP:

Jehlík

Datum a podpis děkana FA ČVUT:

28/2/13 Frejlachová

změny oproti zadání, schváleny vedoucím práce:

b) řešené území - měřítko: 1:5000

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE	
FAKULTA ARCHITEKTURY	
AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Kateřina Frejlichová AR 2012/2013, LS	
NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: (ČJ) PRAŽSKÁ SÍDLIŠTĚ JAKO MODERNÍ VRSTVA METROPOLE (AJ) PRAGUE HOUSING ESTATES AS A MODERN LAYER OF THE METROPOLIS	
JAZYK PRÁCE: ČJ	
Vedoucí práce:	doc. Ing. arch. Jan Jehlík Ústav: 15119 Ústav urbanismu
Oponent práce:	Ing. arch. Václav Škarda
Klíčová slova (česká):	sídlíště a město, sídlíště a krajina, moderní vrstva, veřejný prostor, bydlení v zeleni
Anotace (česká):	Jak pracovat se sídliště? Hledání podstaty a posilování identity pražských sídlišť jako nástroj k jejich důstojnému zapojení do struktury velkoměsta. Princip přístupu je ilustrován a prověřován na konkrétním návrhu revitalizace vnitřního prostředí sídliště Bohnice. Cílem projektu je naplnit ideu bydlení v zeleni s respektováním původních modernistických východisek a s reflektováním současných poznatků a potřeb v souvislosti s využíváním veřejného prostoru.
Anotace (anglická):	How to deal with housing estates? Searching for the essence of the Prague housing estates and emphasizing their identity as a key to integrate them into the city. The principles are being illustrated in the case-study of revitalisation of the public space of Bohnice estates. The goal of the project is to fulfil the idea of the garden city, while respecting the modern conceptual basis together with reflecting contemporary needs and knowledge according to the usage of the public space.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

(Celý text metodického pokynu je na www.FA.studium/ke-stazeni/)

V Praze dne 24. května 2013

podpis autora-diplomanta

OBSAH

Vymezení pojmu *sídliště*

Předmluva - volba zadání

Souvislosti v čase

Hromadná bytová výstavba v Československu

Průvodní zpráva

Sídliště a **město**

Ilustrační model pražské moderní vrstvy

Moderní vrstva metropole

Praha a její sídliště

Kostra a svaly Prahy

Sídliště jako součást moderní vrstvy města - systému

Sídliště a **krajina**

Hledání základních vztahů sídliště a krajiny

Krajina Prahy vs. sídliště

Krajinné koncepce jednotlivých sídlišť

Severní město - Sídliště Bohnice

Severní město - Sídliště Ďáblice

Severní město - Sídliště Prosek

Jižní město

Jihozápadní město

Bydlení v zeleni? Sídliště jako typus městského bydlení

Sídliště a **vnitřní prostředí**

ortofoto 1938

ortofoto 1953

ortofoto 1975

ortofoto 1989

ortofoto 2012

- vývoj území a základní data o síslišti Bohnice

Návrh revitalizace vnitřního prostředí sídliště Bohnice
- situace 1:5000

Princip pojednání vnitřního prostředí
- nová fragmentace a hierarchie prostoru

I. vrstva **dopravní**

Redukce dopravní sítě

Návrh dopravní vrstvy

Nová koncepce dopravy v klidu

Doprava v klidu

System parkování ve věžích

Srovnání stav vs. návrh

II. vrstva **provozní**

Situace sídliště - funkční rozdělení prostoru

Návrh provozní vrstvy

Průjezdnost provozní vrstvy

II. vrstva **rekreační**

Krajinné zázemí sídliště Bohnice

Návrh rekreační vrstvy

Plochy (krajina sídliště)

Návrh ploch - fragmentace krajiny

Využití ploch

Analýza oslunění sídliště

Schéma poměru ploch

Bilance návrhu ploch

Výřez situace 1:1000

Profily rekreačních tras

Detaily

Vizualizace

Literatura a zdroje

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Jiří Musil, autor knihy o sídlištích

Vymezení pojmu *sídliště*

Jiří Musil* chápe pojem sídliště takto:

„hromadná a soustředěná výstavba bytů formou velkých obytných souborů“

Předmluva

Sídliště je fenoménem, který mě fascinuje i odpuzuje zároveň. Neexistuje téměř nic, co by mě v rámci města podobně vyvádělo z míry. To je hlavní důvod, proč si toto téma volím jako téma svého diplomního projektu.

Hromadné dobro socialistické bytové politiky přerostlo do neuchopitelného měřítka masovosti a odbytosti. Druhá polovina dvacátého století nenávratně změnila česká města i českou krajinu. Uznat i vůbec hledat hodnoty a kvality sídlištních celků dnes stále zavání kontroverzí a tichým souhlasem s tehdejším režimem. Od 90. let 20. století se v jejich souvislosti se stále hovoří o tzv. revitalizaci nebo častěji regeneraci. Vznikly a vznikají projekty, které se o ni snaží, těžko říci, zda je to dobře a zda jich je mnoho či málo. Až na výjimky nebyl podle mne dosud nalezen ideální přístup k tak rozsáhlému problému, resp. mám dojem, že jsme jako společnost stále ve fázi hledání a troufám si říct, že i stagnujeme, možná rezignujeme. Je to možná i tím, že neuplynula ta správná doba, kterou potřebujeme k tomu, abychom sídliště pochopili, vybudovali si jednoznačný názor a adekvátní cestu našli. Možná se sídliště ještě ani nedostala do takové krize, aby vůbec budila větší emoce a mobilizovala armádu architektů, sociologů a ekonomů. A možná vlastně není co řešit. Sídliště nám tu tak nějak zbyla. Zatížena břemenem normalizace a stínem totalitní bezútěšnosti nečekaně přežívají plánovanou dobu životnosti a nenápadně s všeobecným souhlasem podstupují fatální kosmetické operace pod skalpelem nekompetentních a neohrabaných chirurgů. Jenže ony přežívají a stále více či méně úspěšně poskytují domov více než 40% Pražanů…

Během své práce se budu zabývat sídlišti v českých zemích a dokonce zužuji toto téma z důvodu velkého rozsahu i z důvodu osobních preferencí a zájmu na sídliště pražská. Mám za to, že právě ta sídliště vznikající jako samostatné čtvrti - "města" velkoměst, jsou nejpozoruhodnější. A snad i nejproblematičtější. Nejen tehdy, nahlížíme-li na město jako na živý organismus, jenž unese ledacos a ledacos vsřebá.

Základním motivem diplomního semináře je dojít k závěru, co se sídlišti dnes, jak ovlivňují strukturu hlavního města. Jsou natolik výrazným prvkem, že je nelze opomíjet, nebo jim nepřisuzovat význam. Postupně bych ráda došla k jasnému názoru, jakou roli hrají v rámci města a krajiny a jak k nim přistupovat na základě nových poznatků o společnosti a urbanismu. Moderna má spoustu chyb, postmoderna je dnes směšnou náplastí. Jak se postavit čelem principům, kterých obytné soubory využívají? Je poměšťování sídliště jedinou cestou? Nejsou město a městkost, městský charakter přečeňovány? Opravdu jsme schopni se pohybovat jen v mantinelech vesnice město velkoměsto krajina? Jak pojmovat modernu - jednoznačně odsoudit - nechat ji zmizet? Naopak z ní vyjít a potvrdit ji? Oblepit, ovázat a došperkovat? Jsou sídliště slepou uličkou nebo materiálem, který skýtá potenciál a lze opracovávat, opečovávat a snad i obdivovat?

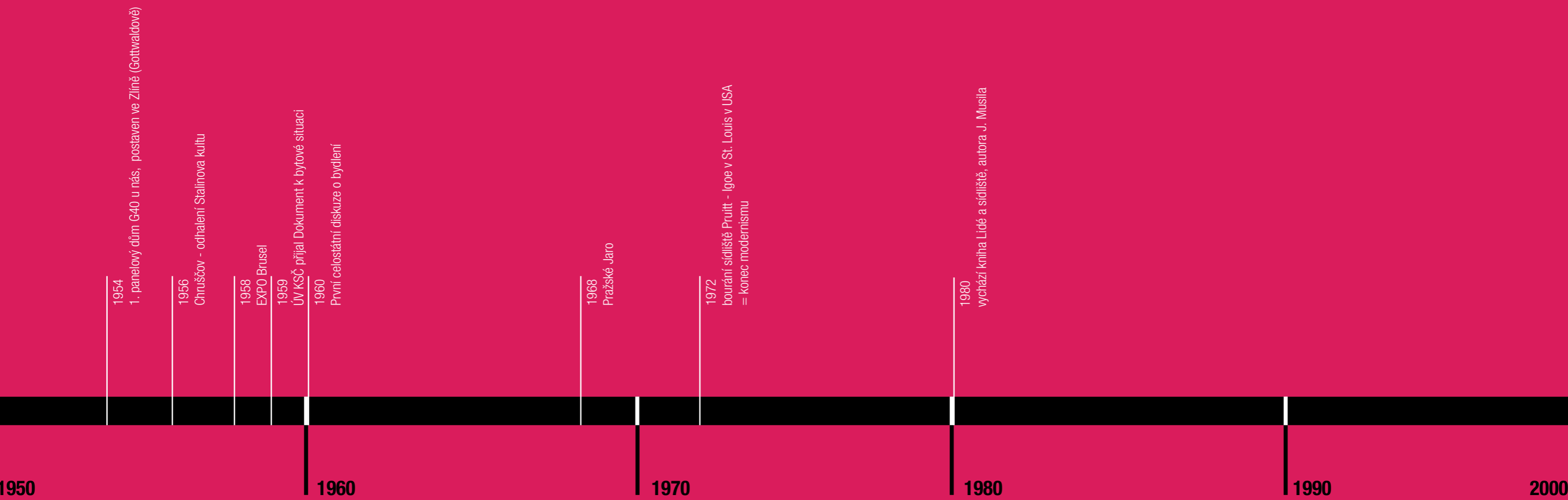
^[1] * Prof

PhDr

Jiří Musil, CSc

(1928 - 2012), český sociolog

Souvislosti v čase

Hromadná bytová výstavba v Československu

vlastní interpretace vývoje a historického kontextu

Hromadná bytová výstavba v Praze, 1970.

investic týče. Nemohu neuvést, že vznikly a vznikají zajímavé a dobré projekty, některé jsou a byly realizovány. (příklady - Lábus, Pleskot, prosek park...). O univerzální přístup k sídlístím se lze pokusit, ale zdá se mi, že doba nahrává individuálním, lokálním řešení v závislosti na mnoha faktorech od těch determinujících místo až po ekonomické a majetko-právní. V rámci sídlišť i v jejich okolí vyrostly nové stavby soudobé kvalitní i velmi pochybné architektury - kostely, mešity, administrativní i bytové domy, supermarkety. Speciálně nové bytové soubory (nemluvě o satelitních městečkách) se zasluhují o mazání (zatím nedokážu říct, zda je to dobře, nebo to vytváří sídelní kaši) dříve tak patrné hranice mezi sídlištěm a jeho bezprostředním okolím. Nutno dodat, že novodobé obytné celky se v zásadě urbanisticky nijak neliší od sídlišť normalizačních. Jiná je architektura a jiné jsou cíle. Kvalitnější konstrukce nabízejí méně kvalitní dispozice bytů a terčem kritiky bývá také absence veřejného vybavení. Specifickým rysem přetrvávajícím do dnes je obecná averze společnosti k čtyřicetiletému období komunistické totality a tedy i k průvodnímu jevu této politické skutečnosti, hromadné bytové výstavbě - sídlištím - tzv. "komunistickým králíkárnám". Paradoxně jejich obyvatelé v dotazníkových šetřeních hodnotí většinou své bydlení kladně.

Hromadná bytová výstavba v Praze, 1970.

V současnosti jsou pražská sídliště posuzovaná jako jedna z vrstev metropole. Hovoří se o tom, že i přes stárnutí obyvatelstva, na sídlištích zůstává žádaný sociální mix. Jak z hlediska sociálního statutu, tak z hlediska věkového a národnostního rozložení. Zahraniční příklady ghetozace a segregace obytných souborů však nasazují brouka do hlavy. Je tento stav udržitelný při současném přístupu k našim sídlištím i nadále? Jistěže, stále máme výhodu. Ovšem bez jasného strategického přístupu k sídlištím, se tato výhoda pokradmu rozplyne a najednou budeme všichni "zaskočeni". Regenerace sídlišť probíhá nadále pouze jako fyzická, chybí dlouhodobé horizonty a prostorová a sociální koncepce, nebo lépe řečeno jejich praktické naplňování. JIž v Analýze pražských sídlišť z r. 2001 se hovoří o regeneraci sídlišť jako o "zlepšení životních podmínek a úrovně bydlení pro obyvatele sídlišť a jejich začlenění jako plnohodnotných částí města." Obávám se, že se právě nacházíme ve stavu "klidu před bouří" a že je nejvyšší čas začít brát i méně pravděpodobné hrozby a sídliště jako taková vážně. Budiž jsou specifika Pražských panelových sídlišť a jejich nedokončenost brány jako příležitost a východisko, ne jako handicap.

70. léta jsou zvána obdobím normalizace. A bývají také často nazývána obdobím šedi, jež charakterizuje atmosféru doby, doby znovuuatažení poměrů ve společnosti. Nelze se divit, že rozsáhlé bytové soubory, které v té době vznikaly především na okraji Prahy, jdou ruku v ruce s touto symbolikou. Šedí paneláků je do dnešních dnů odstínem normalizace, komunismu. (Snad i proto u nás panuje taková důvěra v kouzelné schopnosti veselých barev). Během let 1971 - 1980 bylo na našem území dostavěno neuvěřitelné množství bytů - 821 000 bytových jednotek, což téměř odpovídá tomu, kolik vzniklo nově postavených bytů během předchozích pětadvaceti let, tedy v období 1945 - 1970 . Nová "města" (zejména Jižní město) jsou ukázkou kvantity a úkor kvality. Jak komentuje tuto skutečnost Jiří Musil: "Vznikl tak zvláštní typ městských útvarů, jakýsi kříženec industrialismu, vulgarizovaného pojetí moderního urbanismu, socialistických představ o kultuře a nedostatečných finančních zdrojů."

Hromadná bytová výstavba v Praze, 1970.

V 80. letech v závislosti na sociologickém výzkumu mapuje sociolog Jiří Musil problematiku hromadné bytové výstavby a v roce 1985 vychází zásadní publikace Lidé a sídliště. Začíná kritika některých zjevných sídlištních neduhů. Celosvětový vliv postmoderny, snaha o zkvalitnění sídlištní architektury a technologický pokrok v panelové výstavbě (možnost tvorby rohových sekcí) napomáhají v návratu k tradičním formám. Je jasně patrná snaha o tvarové obohacení. Kolečko se uzavírá. Nejmladší pražské sídliště, Velká Ohrada, nakonec nejvýraznější svou formou, se jakoby vrací k blokové zástavbě Prahy 19. století. Co dál?

Hromadná bytová výstavba v Praze, 1970.

90. léta se pod rouškou humanizace a zbavování monotónnosti stala (snad trochu nevědomým, euforickým) hledáním, jak smýt ze sídlišť veškerý nános minulosti. Jako nejlevnější prostředek polidšťování se začaly jevit pestrobarevné nátěry fasád. Postupně se paneláky oživovaly částečně z bohulibých důvodů, částečně z důvodů rozšiřování bytového fondu a za účelem zisku, také nástavbami. Ty měly v mnoha případech formu (záměrně) absolutně nerespektující jak architekturu, tak i technologii výstavby panelových domů. Dozvyky postmoderny - mansardové stříšky, balustrádové balkonky, pálená taška. S nárůstem individuální dopravy, přestaly dostačovat kapacity parkovacích míst. Neurčitý prostor tzv. zeleně, tak v mnohých případech podlehl množství aut, proměnil se v parkoviště a nedořešený prostor mezi paneláky se tak stal ještě bizarnějším. Pronikáním soukromého sektoru, a také díky stárnutí obyvatelstva, se kočárkárny některých domů staly tu kadeřnictvím, tu večerkou a došlo tak vlastně k neřízenému pozvolnému ožívování parteru. S uvolněním poměrů a přechodem ke kapitalismu, jsme postupně svědky nových fenoménů - vandalismus, drogová závislost mládeže, příchod etnických a národnost-ních minorit atp. Kromě nedostatku parkovacích míst se objevují další nové problémy jako snížená bezpečnost, chátrání některých objektů původní občanské vybavenosti, problémy spojené se stárnutím konstrukcí a materiálů.

Koncem devadesátých let společně se zelenou vlnou ekologické uvědomělosti, přichází vlna takzvaného zateplování panelových domů. Se vstupem do Evropské unie, přichází dotační programy a celá sídliště se halí do teplých (a opět pestrobarevných) kabátků. Tento trend pokračuje nadále. Vyměňují se okna za těsnější, plastová. Vzhled paneláků se radikálně mění, stále bez respektu k ryzosti a čistotě industrializované utilitární architektury a navíc opět bez důrazu na detail, který bohužel panelák postrádá téměř odjakživa. Veřejný prostor většinou nadále zůstává zbytkovým prostorem nikoho v majetku města. Díky své nerentabilnosti je Popelkou, co se

modulová koordinace prvků. Negativním důsledkem zprůmyslnění je fakt, že technologická a organizační koncepce výstavby často překonávala a uzurpovala urbanistický a architektonický koncept projektu. Tvrdí se, že některá (ne-li tak trochu všechna) sídliště byla plánována podle fyzických a technických možností jeřábových drah apod. Navíc při dovážení těžkých prefabrikátů na stavbu, byly poničovány silnice a často i samotné panely. Standardizace a typizace se dotýkala všech objektů umístovaných v obytných souborech, tedy i občanského vybavení.

Hromadná bytová výstavba v Praze, 1970.

Mezi lety 1946 – 1950 klesl počet bytů v českých zemích o alarmujících 12,1%. Statistiky té doby dokazovaly, že počet domácností roste rychleji než počet nových bytů. Tehdy se do popředí dostává otázka tzv. bytové krize. V roce 1959 byl přijat Ústředním Výborem KSČ oficiální dokument k této problematice. Navíc v Sovětském svazu došlo k Chruščevově svržení Stalinova kultu a tedy i kritice a odstoupení od stalinistické architektury. Je na místě uvést i fakt, že úkoly bytové výstavby byly velkou měrou vloženy na bedra družstev a podniků a tak tehdejší řeči vládnoucích o aktivní účasti občanů, nevyznívají plytce. Ovšem netransparentní pořádníková forma nárokování bytů nahrávala korupci. Přednost dostávaly mladé páry a tak měla bytová politika také vedlejší vliv na demografickou statistiku, věk vstupu do manželství a založení rodiny s snížil jak u mužů, tak u žen. Motivací bylo vlastní bydlení v novostavbě, ve vlastním bytě (často se také mluví o tzv. seberealizaci v rámci rodiny, zazavřenými dveřmi panelákového bytu, mimo střeženou a organizovanou společnost.)

Hromadná bytová výstavba v Praze, 1970.

V souvislosti s celosvětovým trendem konzumerismu a obecného uvolnění poměrů u nás - tzv. Zlatá šedesátá léta - se zvyšuje i obecná poptávka občanů po kvalitě. 60. léta v Čechách jsou ve znamení rozkvětu nejen architektury, ale i průmyslového designu (Bruselský styl atp.) a obecně ve zvyšování standardu bydlení. Pronikají k nám skandinávské vlivy. Vycházejí publikace na téma, jak bydlet. Pořádají se veřejné diskuze, výstavy. (Dotovány a organizovány státním aparátem. Je přinejmenším zajímavé srovnání s dnešní situací, kdy se o bydlení diskutuje na školách, mezi odbornou veřejností za přivřenými dveřmi ústavů a úřadů, ale reálné trendy jsou určovány zejména makroekonomickými subjekty - developerské firmy, IKEA…) Jeden ze zásadních rozdílů mezi bytovou výstavbou tehdy a nyní je, že dnes je cíleno na výdělek, tehdy vůbec. Naopak se vše optimalizovalo tak, aby byt 3 + 1 poskytoval základní (slušné) vybavení postačující nukleární rodině a měl jednotnou cenu bez ohledu na lokalitu apod. Šlo o to zabezpečit a uspokojit masy, ne vydělat peníze. (Obojí - socialistická i kapitalistická koncepce bytové výstavby obnáší klady i zápory).

Hromadná bytová výstavba v Praze, 1970.

První celostátní diskuze o bydlení proběhla v roce 1960 a její výsledky byly i publikovány, a z části zapracovány do typových podkladů z roku 1963. Diskutováno bylo vybavení bytů i urbanistické řešení obytných souborů, kvalita a stav občanského vybavení i hygienické požadavky apod. Sídliště z 60. let patří dodnes k poměrně oblíbeným formám bydlení. V rámci Prahy některá docela zkašeněla (Vršovice) a další postupně “kamení a zakofeňují” (Petřiny). *(viz další kapitoly) Experimentální mladší sídliště Invalidovna aspiruje i do budoucna vzhledem ke své poloze na velmi komfortní a žádanou lokalitu. Ovšem v 60. letech ekonomická situace ještě nedovolila rapidně zvýšit počet nově vystavěných bytů.

Na našem území souvisí výstavba sídlištních celků hned s několika fakty. Se specifickou interpretací všeobecného dobového pojetí urbanismu, determinovaného Athénskou chartou a funkcionalistickým přístupem, tedy i pojetím člověka jako tzv. typového člověka. Typový člověk byl jakousi měrou a vztažnou jednotkou, konstantou, jejíž činnost, potažmo život, se dá rozdělit do proslulých čtyř sfér (práce, bydlení rekreace a doprava), z nichž každá zasluhuje v rámci moderního města svůj nerušený odsep-arovany prostor.

Kritériem kvality nových obytných celků byla důsledná hygiena (proslunění, větratelnost, omyvatelnost ploch, dostupnost vody a elektřiny) utilitarita a funkčnost domu i bytu, ekonomická šetrnost a dosah zeleně. Tzv. vertikální zahradní města, domy - stroje v rozvolněném prostoru, se stala urbani-stickou šablonou a s dozvyky zažitého "bojujeme" dodnes. Zónování v zásadě zavinilo přerušení struktury města vkládáním principiálně, formálně i měřítkově nových, takřka cizorodých prvků. Vrstva moderny je stále patrná a nejen se sídlišti, ale i s estakádami proudícími skrz jádra měst, se v rámci dnešní renesance obdivu k tradičnímu městu, psychicky i fyzicky vypořádáváme.

Není ale hrdinstvím modernistické principy jednoznačně odmítnout. Mnohem logičtější a zdravější přístup vidím v přijetí objektivních hodnot, s kterými moderna na pole architektury a urbanismu vstoupila (a které mnohdy podprahově i přijímáme). Ano, mýlka je v typovém člověku. Nejsme všichni stejní a měřitelní a naše chování, jednání záleží na spoustě okolnostech včetně náhody. Nicméně ergonomie, hledání vztahu člověka a prostoru, je objektivní vědou, která přináší výsledky, má smysl i své následovatele.)* Spousta tehdejších tezí, jak se časem prověřují, nefungují a snad nás i zavedly do slepé uličky. Ovšem naopak z některých zásad, třeba těch hygienických se stal standard a je potřeba ohlídat jen to, aby se jejich role nepřečeňovala. Postmoderna nás pak ve svém bojovném protipostoji dokázala jen přesvědčit, že není snadné vracet se zpátky a z mnoha jejích realizací zbylo jen vyprázdněné formální klišé.

Hromadná bytová výstavba v Praze, 1970.

Dalším faktem byl poválečný stav Evropy a související bytová nouze. U nás se tyto otázky začaly důsledněji řešit až později než těsně s koncem války. Po únoru 48' se Československo orientuje především na rozvoj těžkého průmyslu. Ovšem to není nic proti ničemu. Většina protosídlišť Sorely, byla vytvořena právě za účelem pokrytí potřeb bydlení pro příchozí dělníky. Vznikají tak docela rozsáhlé obytné komplexy (Ostrava- Poruba, Příbram - Březové hory apod.).

Za nejeefektivnějšího organizátora byl za účelem vyřešení bytové krize v Evropě volen v drtivé většině veřejný sektor. Organizačně - politický rámec pro hromadnou výstavbu levných bytů "pro všechny" byl přirozeně vytvářen především v socialistických státech, kdy veřejný sektor byl přímo zastoupen státem. Tedy i u nás. Stát reguloval výstavbu i následné hospodaření s byty v rámci tzv. plánu bytové výstavby. Tato centralizovanost následně vedla k vytváření mamutích projekčních ústavů a stavebních firem. Z organizačního hlediska bylo nutno postupně vytvořit plánovací nástroj, ucelený soubor pravidel, regulativů a technicko-hospodářských ukazatelů, který by do detailu zajistil fungování celého procesu. Tímto soudržným dokumentem se v Československu staly zásady komplexní bytové výstavby - tzv. KBV. Byty měly být dostupné všem sociálním vrstvám, tedy finančně nenáročné a navíc bylo potřeba reagovat rychle. Logickým výústěním byla i u nás tendence navázat na "fordismus" ve stavebnictví, industrializovat. Výrobu (panelů) přesunout ze stavenišť do továrních provozů. Zúspornit a zefektivnit výstavbu obytných domů, předejít finančním ztrátám a navíc umožnit snadnější kontrolovatelnost.

Zjednodušení celého procesu výstavby napomáhala též typizace a

Průvodní zpráva projektu

Průvodní zpráva projektu

Projekt Pražská sídliště jako moderní vrstva metropole se týká sídlišť druhé generace, tedy těch nejrozsáhlejších počínů v rámci komplexní bytové výstavby na území Prahy. Jedná se o tzv. města - Severní město, Jižní a Jihozápadní město (dále jen sídliště).

Práce je strukturovaná do dvou tematických celků, které se navzájem prolínají. Prvním z nich je téma zapojení panelových sídlišť do urbanistické struktury hlavního města. Zapojení ve smyslu nalezení a posílení jejich identity.

Práce je strukturovaná do dvou tematických celků, které se navzájem prolínají. Prvním z nich je téma zapojení panelových sídlišť do urbanistické struktury hlavního města. Zapojení ve smyslu nalezení a posílení jejich identity.

Ve druhé části práce se věnuji problematice charakteru samotného vnitřního prostředí sídliště, tzn. především pojednáním veřejného prostoru. Princip nalezeného přístupu je ilustrován na jednom ze zvolených sídlišť - měst, na sídlišti Bohnice. V rámci první části zkoumám v obecné rovině na všech vybraných sídlištích vztah sídliště a města a vztah sídliště a krajiny. Vidím v těchto vybraných sídlištích potenciálního důstojného partnera historickému centru. Hledám-li důstojnost, hledám podstatu. Výsledkem této fáze analýzy a uvažování je názor, že sídliště jsou součástí tzv. moderní vrstvy města, díky čemuž v rámci své lokality prakticky nemají vazby na zástavbu ve svém okolí. Naopak je patrné silné napojení na moderní vrstvu (systém, infrastrukturu města) Dále by měl být v souladu s koncepcí “bydlení v zeleni” podpořen vztah s bezprostředním krajinným zázemím, které je ve všech třech případech velmi výrazné. Největším problémem rozvolněné zástavby sídlišť je převaha volného, navíc veřejného prostoru nad zastavěným prostorem. Dostavět, dotvořit sídliště novými budovami je jeden ze způsobů, jak se s tímto fenoménem vyrovnat. Stejně tak převod určité části pozemků do soukromého vlastnictví. Nicméně, ani jeden z těchto přístupů obecně příliš nepracuje s “ prázdnem” mezi budovami, s krajinou, neakcentuje stávající logiku prostoru a výchozí principy moderny. Snažím se jít o krok zpátky a tato východiska reflektovat. Před křečovitou definicí sídlištního rozvoje definovat samo sídliště, odhalit a stabilizovat jeho charakter a charakter vnitřního prostředí. Sídliště obecně chápu jako samostatný typus městského bydlení, jako rozvolněnou zástavbu v krajině. Je alternativou k bydlení v hsutém jádru města a k bydlení v rodinném domě zahradní čtvli. Je a mělo by zůstat i přes mnohé neduhy (absence mnohovrstevnatostí aj.) svébytnou, vrstvou města, unikátním, rozlišitelným dílkem doplňujícím mozaiku velkoměsta, Vydechnutím v kontrastu k husté městské struktuře.

Průvodní zpráva projektu

S tímto názorem pak vstupuji do fáze druhé, kde se zabývám už jedním konkrétním sídlištěm (Bohnicemi) a reviduji fungování veřejného prostoru. Hledám řešení, jak naplnit vizi o “bydlení v zeleni” a prostředky jak aplikovat zvolenou krajinnou koncepci do struktury vnitřního prostředí. Cílem návrhu je reorganizovat prostor, vytvořit novou hierarchii a logiku ploch a komunikací a zbavit sídliště nadměrné zátěže automobilismu. Vytvořit z panelového sídliště kvalitní, atraktivní a především příjemné prostředí pro život. Vytvořit komplexní systém, který usnadní používání veřejného prostoru, definuje a umožní další rozvoj i po dožití panelových domů, bez ztráty genia loci.

Průvodní zpráva projektu

Nalezeným prostředkem k reorganizaci vnitřního prostředí je:

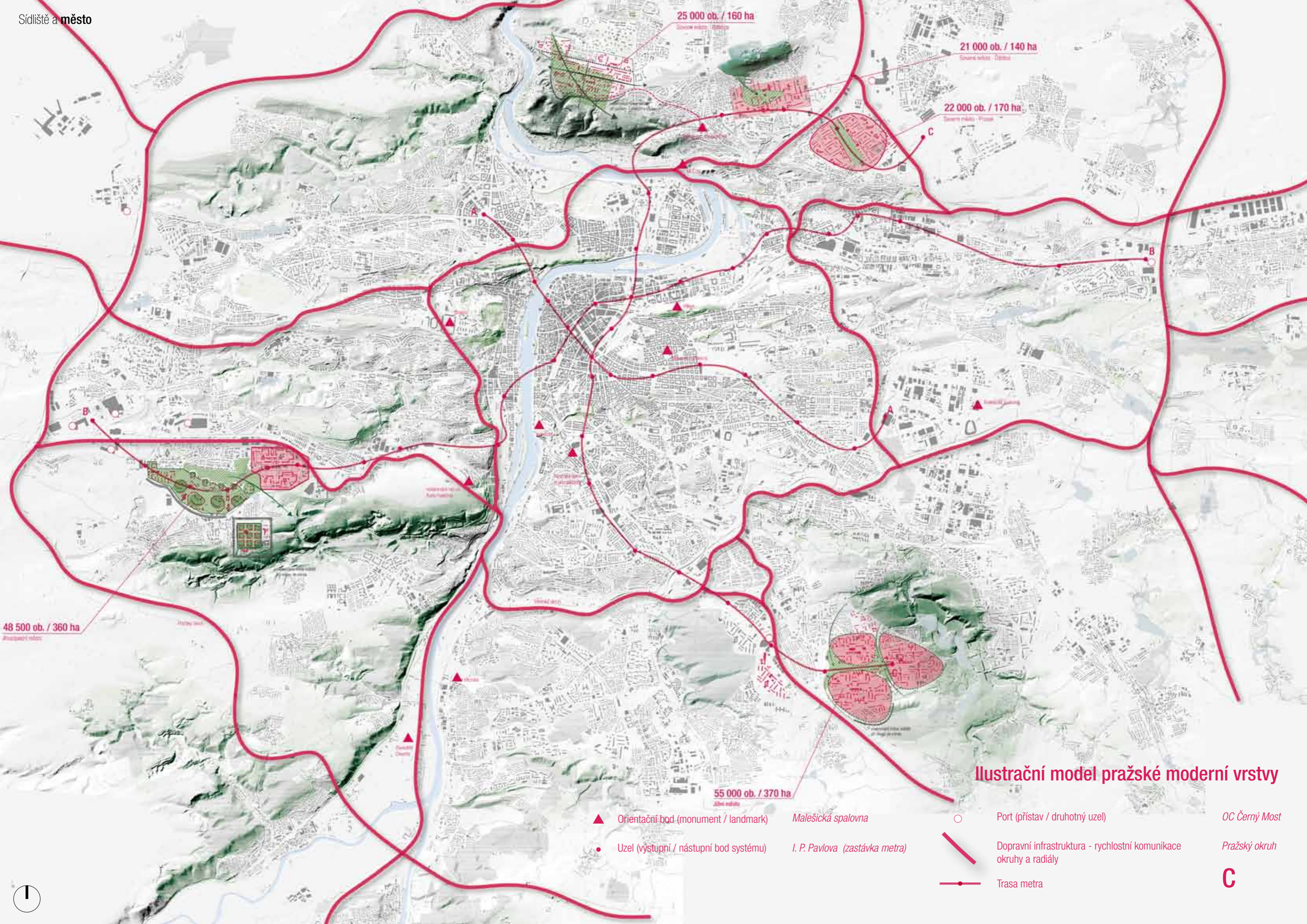
- a) rozdělení prostoru do linií a ploch s důrazem na omezení vzniku zbytkových ploch, “odřezků”. To může fungovat jen tehdy, pokud nejprve vytvořím optimálně veliké plochy a na styku jejich hran následně umístím komunikace.

- b) vytvoření nové hierarchie, rozdělení komunikací do vrstev - úrovní podle toho, jak se po nich člověk pohybuje, jakou rychlostí a za jakým účelem jsou primárně využívány Fragmentace i hierarchizace sídlištního veřejného prostoru jsou obecnými principy, použitelnými na každém ze tří sídlišť, kterými se zabývám. Zároveň se tato koncepce modifikuje v souvislosti s aplikací rámcových (především) krajinných koncepcí jednotlivých sídlišť. Na konkrétním příkladu Bohnic se jedná o “přechod krajiny sídlištěm”.

- c) omezení užívání auta, pojmout sídliště jako tzv. car-free neighbourhoodu, redukovat síť místních komunikací, saturovat deficit parkování, vytvořit parkovací centra na okraji sídliště (parkování do výšky) a tím zbavit veřejný prostor obrovského množství vozidel ve prospěch pěších a cyklo- komunikací a prostor a krajiny.

Průvodní zpráva projektu

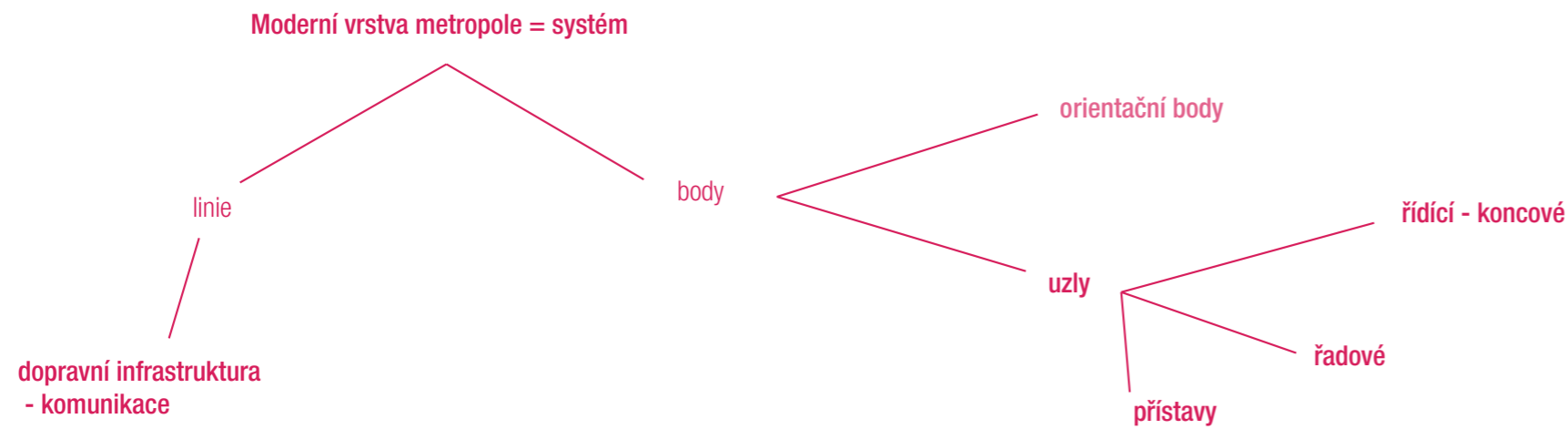
Výstupem první fáze projektu je konstatování určitých poznatků ve vztahu sídliště a města a sídliště a krajiny a návrh přístupu k jednotlivým sídlištím. Výsledkem druhé fáze projektu je návrh restrukturalizace vnitřního prostředí na sídlišti Bohnice.

Ilustrační model pražské moderní vrstvy

- ▲ Orientační bod (monument / landmark) Malešická spalovna
- Uzel (výstupní / nástupní bod systému) I. P. Pavlova (zastávka metra)
- Port (přístav / druhotný uzel) OC Černý Most
- Doprní infrastruktura - rychlostní komunikace okruhy a radiály Pražský okruh
- Trasa metra C

Moderní vrstva metropole

Moderní vrstva se "vznáší" nad městem. Je měřítkem o řád výše, ční nad tradiční strukturou. Je charakteristická zkracováním vzdáleností, monofunkčností jednotlivých částí, velkorysostí a monumentalitou. Moderní vrstva je systém.

Součástí systému je především **sít'** (velkokapacitní dopravní infrastruktura - metro a automobilové tahy) a **body**:

Uzlové body (uzly) jsou tzv. výstupní a nástupní body, body kde se kříží tradiční městská struktura s moderní vrstvou.

Orientační body (monumenty) jsou významná, výrazná místa, vnímaná z dálkových pohledů, při rychlé jízdě apod. (Žižkovskou věž mnohem víc než na Žižkově vnímáme z dálkových pohledů). Jsou vnímány subjektivně (mentální obraz Prahy)

Přístavy - body s určitou funkcí, která jednak vysávají energii ze systému, jednak ji do něj pumpují. Vznikají jako druhotný produkt systému, doslova se na něj přilepí. Charakteristickým rysem je důraz na utilitaritu a kvalitu tzv. vnitřního světa. Forma je nepodstatná, nebo až záměrně odtažitá. Patří sem nákupní centra, benzínové pumpy, velkosklady atp. Aspirují na to stát se monumenty. (např. jako Allianz aréna v Mnichově)

Sídliště jsou uzlovými body, řídicími - určují směřování a umístění infrastruktury. Aspirují na to stát se monumenty.

Kostra a svaly Prahy

Strukturu Prahy dělím na dvě základní složky **pevnou** (kostra - systém) a **měkkou** tkáň (svaly - organismus).

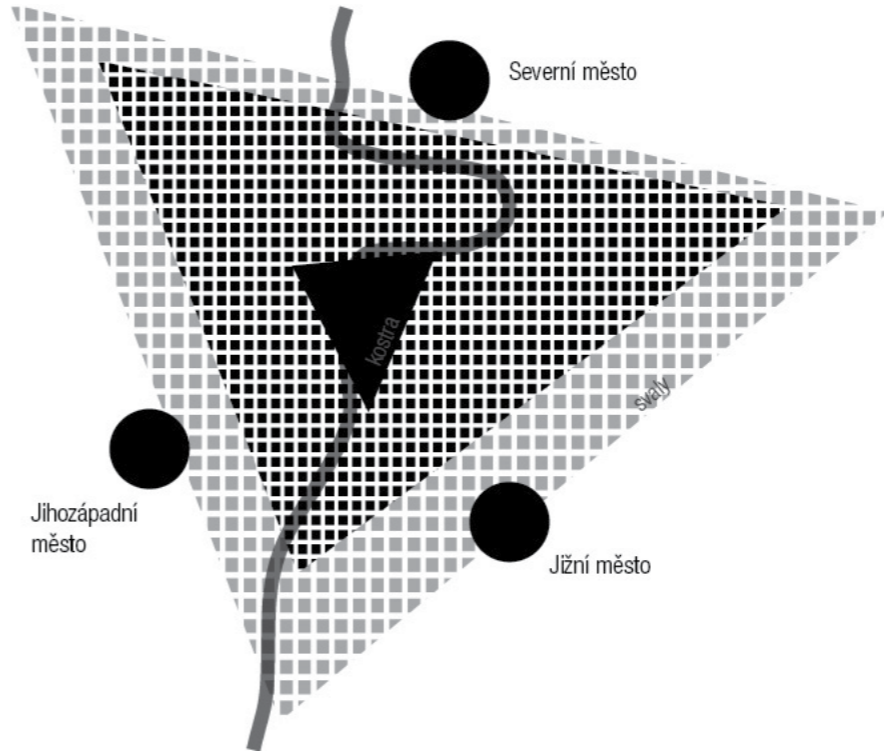
Pevnou tkání, kostrou, rozumím silná místa pevně spjatá s krajinným rázem, prostorově definovaná, která jsou výraznými orientačními body, centry a formují strukturu celé Prahy, drží měkkou tkáň pohromadě.

Součástí této kostry je:

1. trojúhelník bývalých hradeb - historické centrum Prahy, které je centrem celé širší Prahy, resp. do jeho hranice soudržnosti sahá měkká tkáň tvořená zejména blokovou zástavbou čtvrtí 19.stol., vilové čtvrti 19./20.stol., obytnou zástavbu první poloviny 20.st. až po první vlnu obytných souborů (sídlišť) 50. a 60. let 20.stol.

2. trojúhelník výrazných obytných souborů 70. let - tzv. "měst" (J, JZ a S Město), který by měl být soudržným pro vnější kompaktní pásmo Prahy - tzn. (ostatní) panelová sídliště, nová bytová výstavba a výstavba RD druhé poloviny 20. stol. a současná obytná zástavba, průmyslové a logistické areály

Měkkou tkání nazývám strukturu, která se přirozeně rozlévá mezi silnými "kosterními" body v závislosti na morfologii i bez výrazného využití potenciálu krajinného rázu. Svaly jsou rozpínavou a dynamickou částí Prahy, kostra je její soudržnou, pevnou, do jisté míry neměnnou složkou.

Praha a její sídliště

Pražská sídliště dělím do 3 kategorií - modelů sídlišť: (v závislosti na charakteru, době vzniku a umístění v rámci Prahy)

I. kategorie - integrovaná, srůstající

- nejstarší sídliště
- součástí města
- srůstají, prolínají se s okolím
- lokality v rámci širšího centra, vyhledávané, příznivé
- menší plochou, často ne- (tolik) výrazné konceptem
- součástí "svalů" města (měkká tkáň)

II. kategorie - města

- koncepčně, prostorově specifická, reflektují dobu vzniku
- vlastní zákonitosti
- snadno čitelná jako celek v rámci své lokality i celého města
- nacházejí se ve výrazném a kvalitním krajinném zázemí
- uplatňují se ve vedutách
- vynikají velkorysostí, ryzostí
- součástí "kostry" města (tvrdá tkáň)

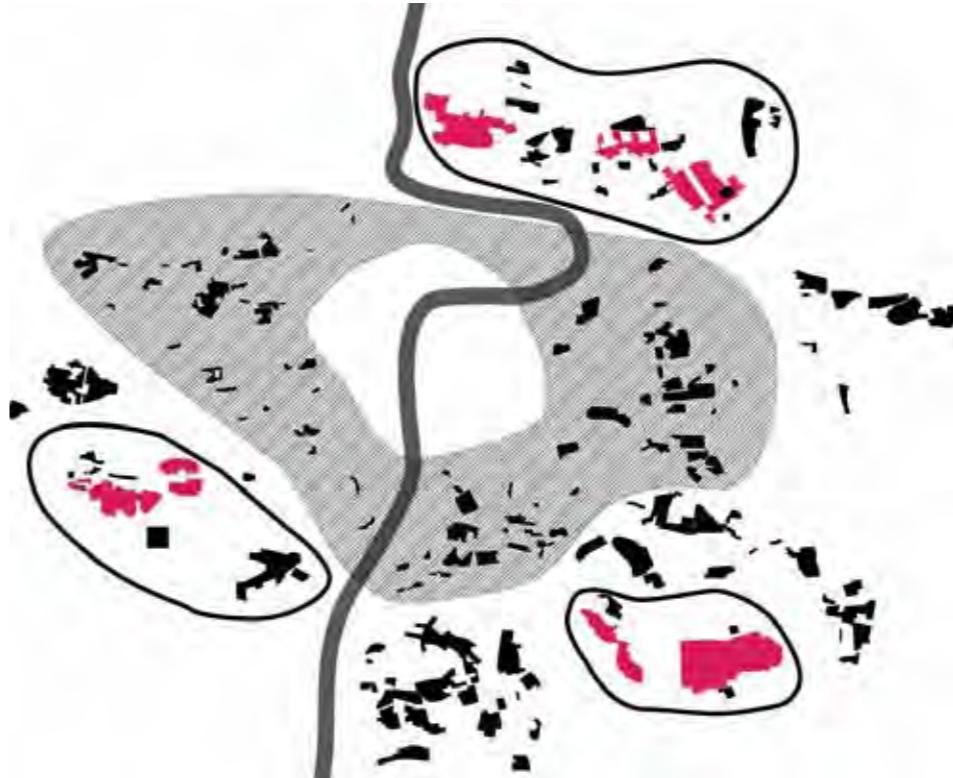
III. kategorie - nedefinovatelná

- nedokážou srůst a nemají sílu se vymezovat
- nejsou prostorově výrazná - nejsou městy - monumenty
- často vývojově mladší, v periferních oblastech
- bez výrazných krajinných kvalit,
- nabalují další "odpad" (syndrom sněhové koule)
- součástí "svalů" města (měkká tkáň)

PANKRÁČ, PETŘINY, INVALIDOVNA, VRŠOVICE...

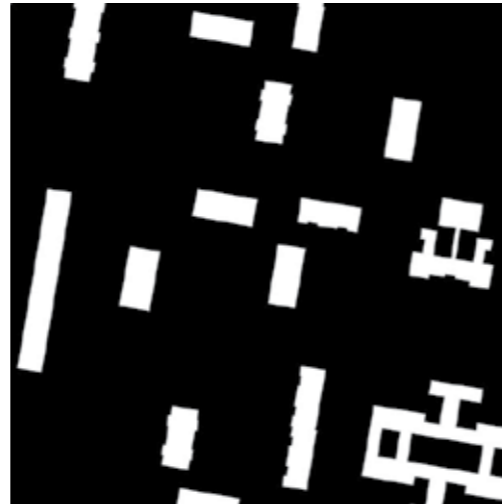
JIŽNÍ, JIHOZÁPADNÍ A SEVERNÍ MĚSTO

ČERNÝ MOST, LIBUŠ, ŘEPY...

Veřejný prostor v tradičním městě až do blokové zástavby 19. stol. je de-fakto zbytkovým prostorem, nevyžaduje takovou péči, protože je formován a determinován zástavbou, okolím, "vykrajuje se" ze solidní hmoty, hmoty objektů.

Veřejný prostor na sídlišti je naopak tím, co převažuje, co je zásadní a co vyžaduje péči. Je tím, co musí být důsledně vymyšleno, navrženo - je hmotou sídliště. Paneláky jsou "vykrojeny" z masy zeleně.

Sídliště jako prolnutí města a krajiny

Na sídlišti je mnohem více volného, navíc veřejného prostoru, než v tradičním městě.

Proto je vyžadována mnohem větší péče a pozornost.

Rostou nároky na tvorbu a design prostředí.

Veřejný prostor je třeba vybudovat, pojednat.

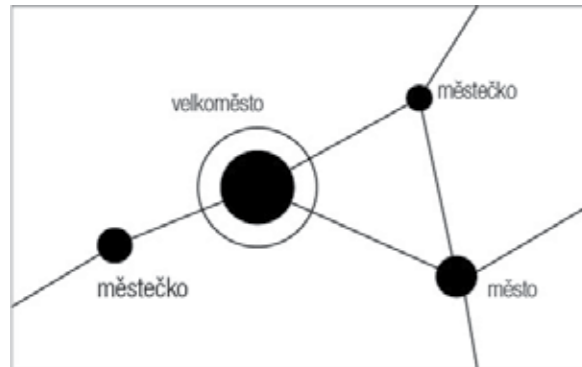
Krajinu vytvořit a dotvořit, navázat. Tady je prostor pro kreativitu, nejsou to domy, ne fasády paneláků.

Domy na sídlišti mají být jednoduché, čisté, podobat se jeden druhému jako znak, jako symbol, jako archetyp.

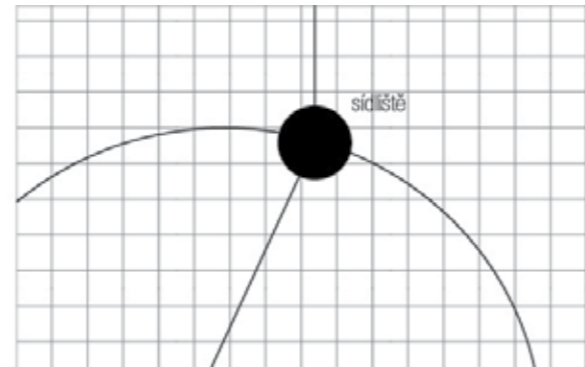
O co snadnější je postavit panelák, o to náročnější je vytvořit prostředí v němž stojí.

Prostředí sídliště není samozřejmostí, prostor nevzniká sám, domy a cesty jej automaticky nevytváří.

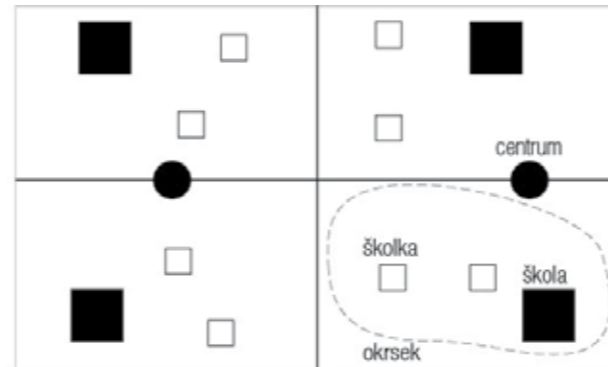
Nezbavujme se krajiny. Hledejme řešení, která definují volné plochy a neodsoudí je jako neudržitelné, nezaplavitelné. Krajina je bohatstvím sídliště, je důstojným protipólem jeho monumentality, je organismem, který dokáže konkurovat racionalitě, systematickosti, schematičnosti sídliště. Unese tíhu panelových domů a vytváří prostředí. Prostředí, které si nehraje na město. Prostředí svébytné. Je to obydlená krajina, obdělávaná a užívaná.

Systém - síť na úrovni sídel v krajině

Systém - síť na úrovni sídla

Systém - síť na úrovni sídliště

Sídliště jako součást moderní vrstvy města - systému

Sídliště ze své podstaty nemá vztah ke svému bezprostřednímu okolí (myšleno k zástavbě), ba naopak se vůči němu vymezuje. Zásadním důvodem této skutečnosti je to, že sídliště měřítkem i principem, jakým bylo vystavěno náleží do jiné úrovně města, totiž do tzv. moderní vrstvy města. Stejně tak, jako dálnice a rychlostní silnice, ignorují prostředí, kterým prochází - "plavou ve vzduchu", tak je i sídliště inertní vůči svému prostředí. Funguje, nebo se snaží fungovat, dobře jako systém.

Je dobře napojeno na městskou infrastrukturu, dostatečně vybaveno (být často jen nezbytným vybavením).

Školky, školy, obchody a zastávky MHD jsou v docházkové vzdálenosti.

Všechno sedí, ale přesto sídliště "plavou ve vzduchu". Pro systém není podstatný charakter, ale funkce.

přírodní park

Drahaň - Troja 578 ha

Přírodní park leží na pravém svahu vltavského údolí včetně přilehlé plošiny na západ od Čimic a Bohnic. Táhne se podél Vltavy od Jabloňky po Drahaňskou roklí pod Dolními Chabry.

Nejcennější je oblast Trojské kotliny s botanickou a zoologickou zahradou a řadou zvláště chráněných území – například Podhoří, Zámky a Bohnické údolí.

Ďáblický háj a vrch Ládví

Kopec vysoký 359 m n. m. je nejvyšším místem v severní části Prahy, je tvořen odolnými protorezoickými horninami – bulžňníky. Vrch Ládví tvořil v době druhohor před asi 98 miliony let ostrov.

přírodní park

Hostivař - Záběhllice 423 ha

Navazuje na přírodní park Botič-Milíčov. Jeho jádrem je zvláště chráněné území Meandry Botiče se zachovalými ukázkami přirozeně meandrujícího toku Botiče s jeho břehovými porosty.

Součástí přírodního parku je i Hostivařská přehrada, která byla vybudována v letech 1959–1963, jeden z nejvýznamnějších rekreačních areálů hl. m. Prahy.

přírodní park

Prokopské a Dalejské údolí 625,5 ha

Park pokrývá celou oblast Dalejského a Prokopského údolí, od Řeporyj a Nových Butovic až po Zlíchov nedaleko ústí Dalejského potoka do Vltavy.

Je to pozoruhodný komplex přírodovědecky cenných ekosystémů především na vápencích. Je zde celá řada zvláště chráněných území, z nichž některá (například národní přírodní památka Požárý) obsahují velmi cenné geologické profily s bohatými nálezy zkamenělin a mají celosvětový význam.

přírodní park

Botič - Milíčov 824 ha

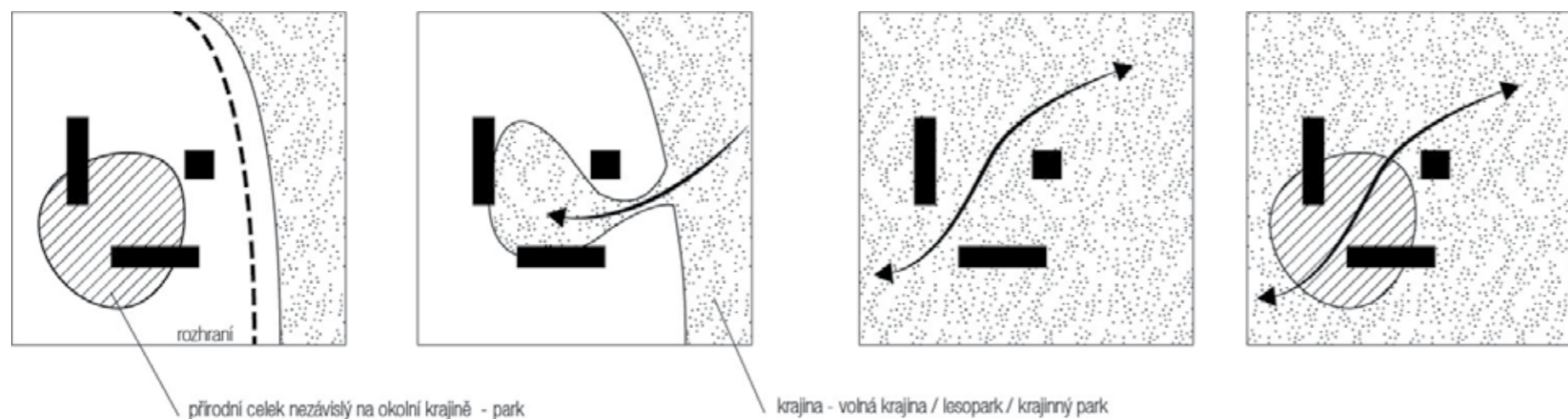
Přírodní park při jihovýchodním okraji Prahy pozůstává z údolí Pitkovického potoka od Lipan po soutok s Botičem, podél něhož pokračuje až k okraji přehradní nádrže Hostivař, kde navazuje na přírodní park Hostivař-Záběhllice. Patří k němu i údolí Botiče od mostu dálnice po soutok s Pitkovickým potokem včetně Milíčovského háje a přilehlých rybníků.

Údolní nivy přirozeně meandrujícího Botiče a Pitkovického potoka, obsahuje zvláště chráněná území Pitkovická stráž a Milíčovský les a rybníky.

Krajina Prahy versus sídliště

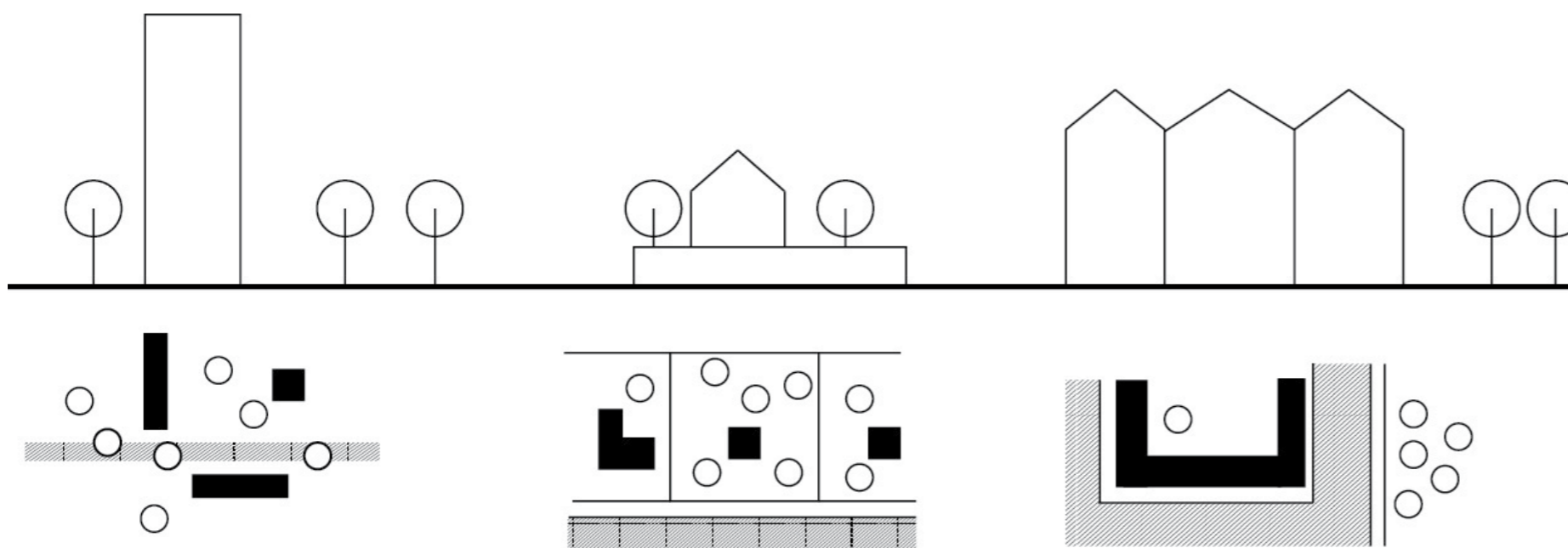
Vybraná sídliště - města jsou charakteristická bezprostřední blízkostí výrazného krajinného zázemí nadměstského významu.

Hledání hákladních vztahů sídliště a krajiny

Tyto základní případové koncepce uchopení vztahu sídliště a krajiny používám jako jeden z nástrojů hledání charakteru a vzorce - patternu sídlišť.

Bydlení v zeleni? Sídliště jako typus městského bydlení

Sídliště chápu jako třetí ze základních typů bydlení ve městě. Liší se jak charakterem struktury, tak vztahem k zeleni, ke krajině. Bydlení na sídlišti je určeno pro lidi, kteří chtějí klid, přírodu, čistý vzduch, bezpečí. Chtějí mít přírodu na dosah, chtějí ji aktivně využívat ke sportu, procházkám, k setkávání s ostatními, ale netouží po starostech s vlastní nemovitostí se zahradou, nebo na tento typ bydlení nemají prostředky. Vyhovuje jim dostupnost MHD a určitá míra anonymity, vlastní městu, která na sídlišti funguje také.

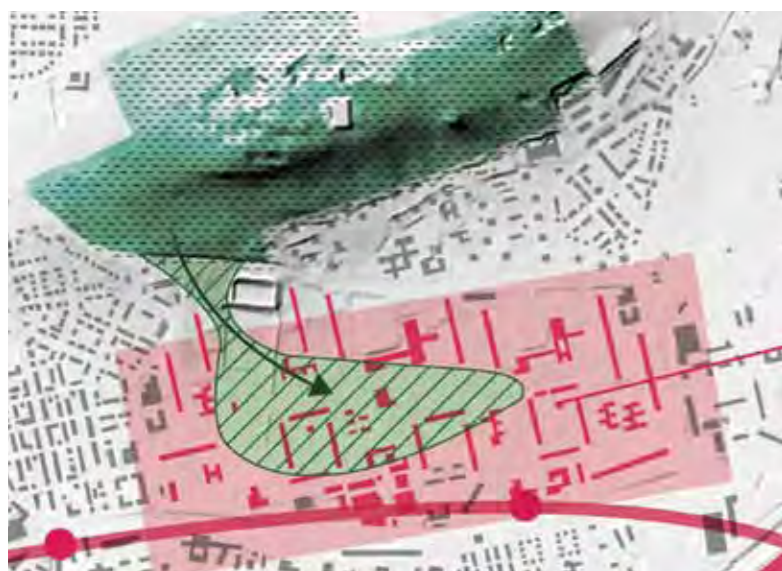
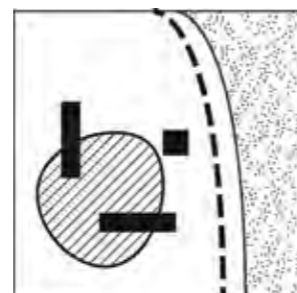
Bydlení na sídlišti se blízkostí zeleně a klidem blíží životu v rodinném domě. Naopak množstvím obyvatel a charakterem domů se blíží městskému životu. Nabízí bezpochyby kvality i nedostatky obou typů, budiž tyto kvality vyzdvihovány a nedostatky eliminovány.

Severní město - Prosek

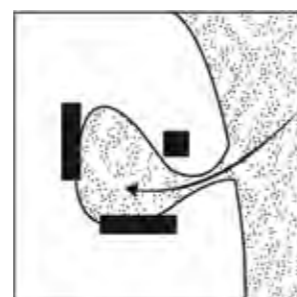
Sídliště Prosek nesousedí s krajinou. Navrhuji proto koncipovat jej jako ostrov - uzavřený celek plovoucí v okolní struktuře. Zdůraznit otevřený velkorysý přírodní páteřní prostor Centrálního parku v kontrastu k intimním a spíše kamenným částem sídliště po jeho obou stranách.

Centrální park může mít velmi osobitě pojednání, nenavazuje na okolní krajinu, naopak společně s dlouhými deskovými domy spoluvytváří identitu sídliště. Myslím, že současná podoba proseckého central parku po rekonstrukci v docela funguje jako živé místo, místo setkávání.

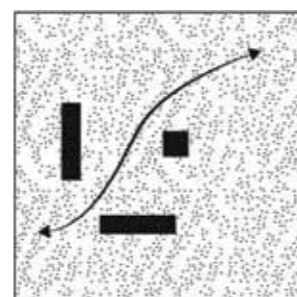
Severní město - Ďáblice

V blízkosti sídliště Ďáblice se nachází jeden výrazný prvek, a to vrch Ládví s Ďáblickým hájem. Pro tento případ vybírám koncepci "vtažení krajiny do sídliště", takto už totiž Ďáblice dávno fungují. Park v centrální části sídliště plynule přechází v háj za sídlištěm.

Severní město - Bohnice

Bohnice jsou ze tří světových stran obehnaný nenarušenou krajinou přírodního parku. Navrhuji, aby krajina sídlištěm plynule "prošla" a vnitřní prostředí se tak stalo její součástí. Urbanistická "T" struktura i prostorové působení sídliště vybízí k vytvoření os / tras reflektujících toto založení a východozápadní propojení krajinných celků.

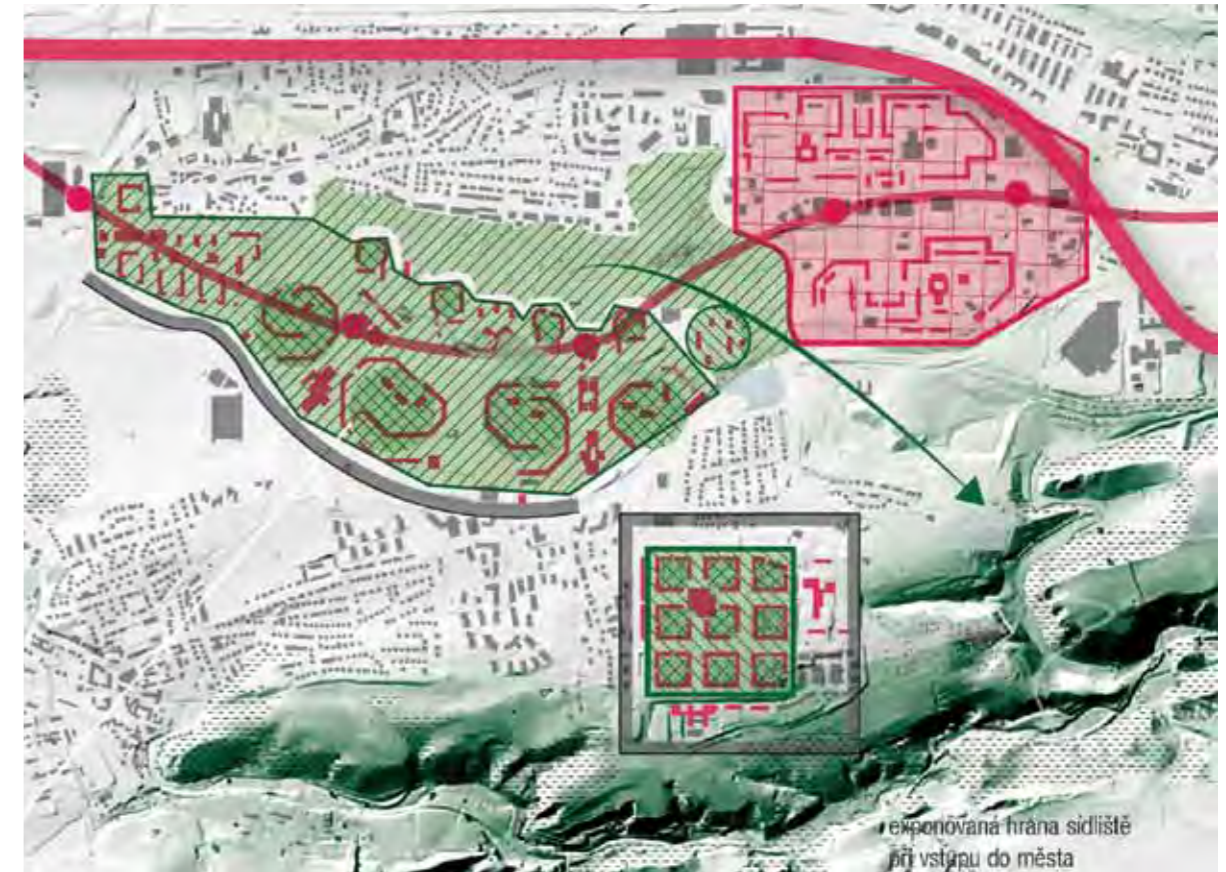
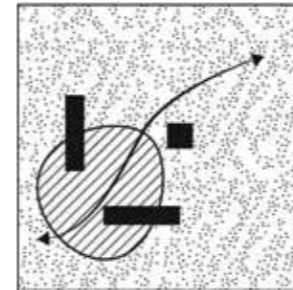

Jihozápadní město

Postmoderní pojetí Jihozápadního města s vytvořením více či méně uzavřených bloků na sídlišti Lužiny a Velká Ohrada. Navrhují v rámci těchto bloků vytvořit specifické pojetí prostoru, nezávislé na okolní krajině, která by ovšem měla sídliště "přejet".

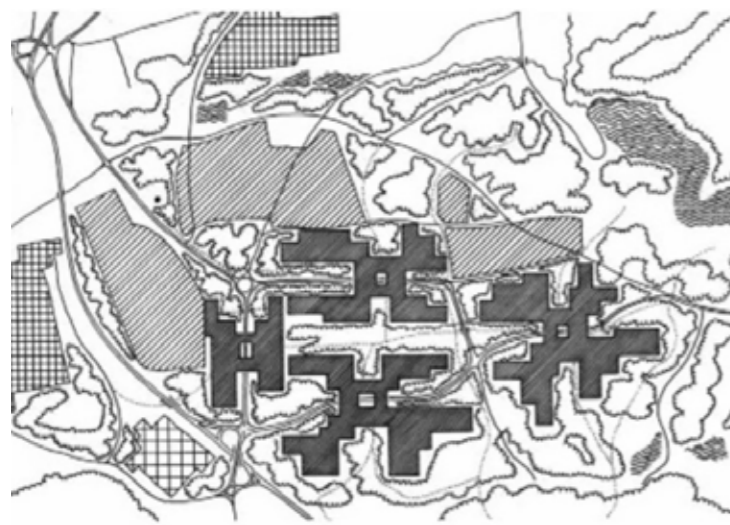
Sídliště Nové Butovice je charakteristické snahou o vytvoření městského prostředí, proto navrhují v této tendenci pokračovat (i z toho důvodu, že se podle mne stávají budoucím centrem pro spádovou oblast Prahy 13 a mají potenciál dosáhnout charakteru např. Budějovické) a vytvořit "city", jehož silueta se bude vznášet nad centrálním parkem, který propojí město (Nové Butovice) s bydlením v zeleni (Lužiny, Stodůlky) a plynule naváže na Prokopské údolí.

Velká ohrada je solitérem, který se vyčleňuje z jihozápadního města, je monumentem v krajině. Tento fakt by se měl podpořit. Nežádoucí je rozšiřování - dostavba za hranou čtverce 3 x 3. Ten by měl zůstat volně stát v krajině. Vnitrobloky lze pojednat devíti různými způsoby, vytvořit různorodost prostředí a zdůraznit už tak výrazný koncept.

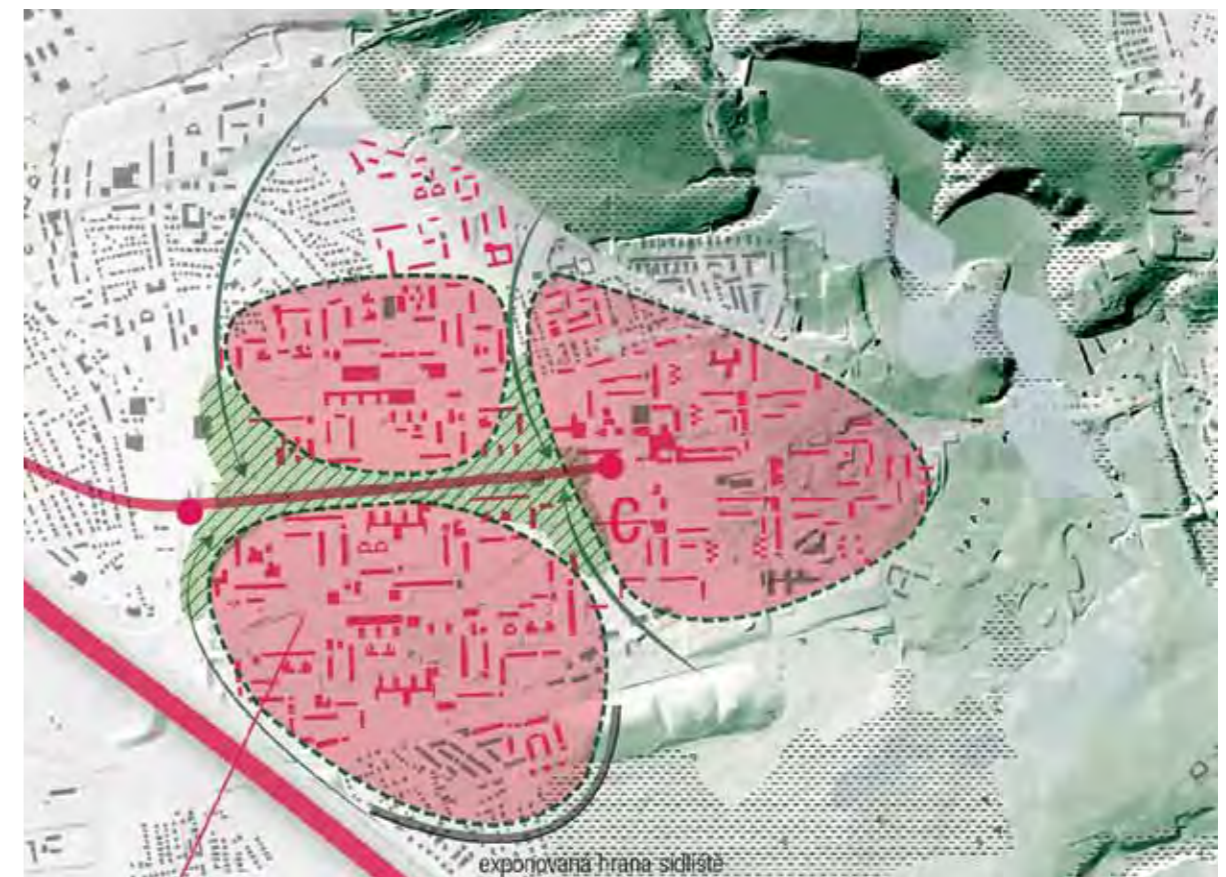
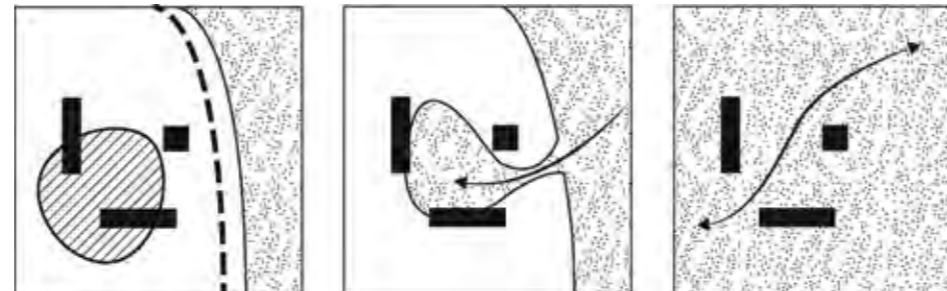

Jižní město I

Původní koncepce jižního města počítala se čtyřmi okrsky mezi něž bude vtažena okolní krajina. Navrhují se k této koncepci vrátit a fragmentovat kolos Jižního města do tří čitelných celků, mezi nimi protáhnout krajinu až do Centrálního parku, propojit jej s krajinou. Měl by zde být citelný rozdíl mezi hustě zastavěnými, spíše kamennými okrsky a volnou krajinou v rámci sídliště.

JIŽNÍ MĚSTO · PODROBNÝ ÚZEMNÍ PLÁN · 1968 · SCHEMA

Sídliště a vnitřní prostředí

Sídliště Bohnice - ilustrace principu práce s veře s veřejným prostorem - krajinou

Sídliště Bohnice

základní data

realizace sídliště: 1972 - 80
architekt: V. Havránek
rozloha: 150 ha
počet obyvatel (k roku 2000): 25 080
typy panelových soustav: VVÚ - ETA, Larsen Nielsen, T08B
spojení MHD: bus (7 linek) > metro Kobylisy

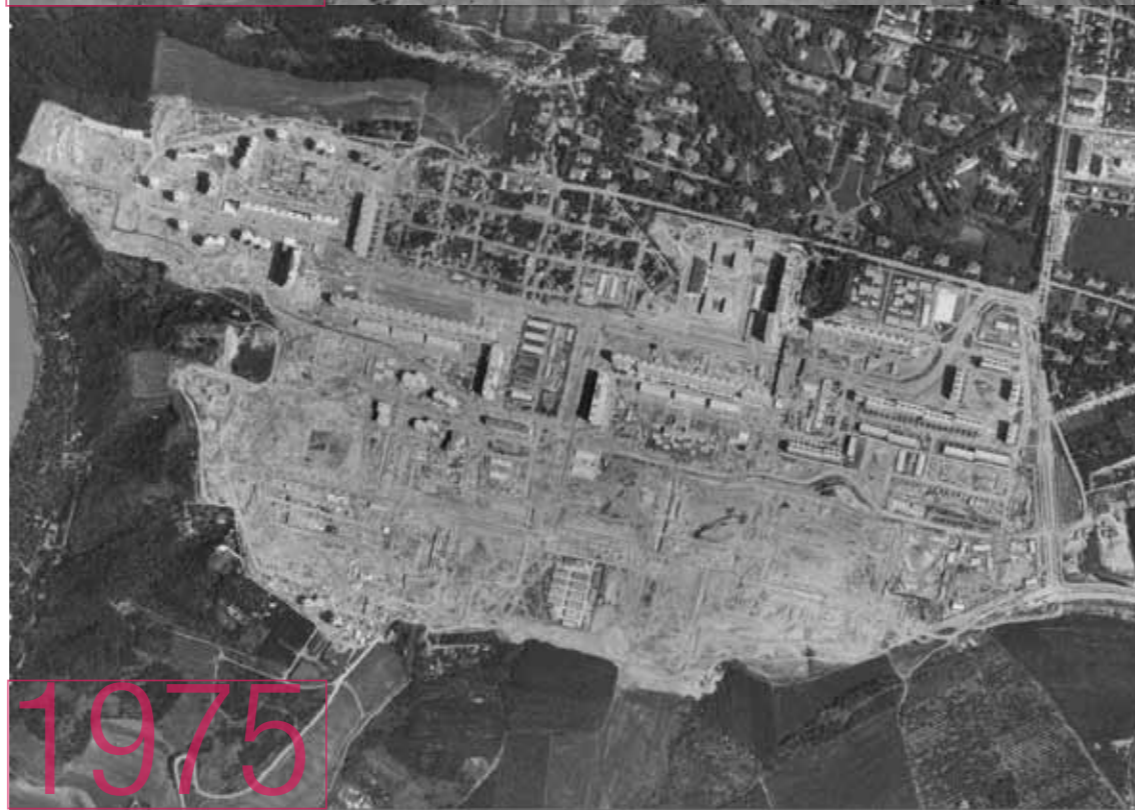
Vývoj území

Sídliště Bohnice vzniklo v místech úrodné, obdělávané náhorní plošiny nad Prahou. Lze vidět sady, louky a políčka, usedlostí a na severu rozrůstající se část starých Bohnic a areál Ústavu pro choromyslné, založený r. 1903 (podobně jako později sídliště) na zelené louce na pozemcích bývalého bohnického panského statku.

V padesátých letech prochází krajina transformací, na v Bohnicích je to patrné na defragmentaci políček v blízkosti zástavby rodinných domů, jinka stavební vývoj nijak významně nepokračuje. Území stále náleží zemědělství.

70. léta a stavba sídliště. Na fotografii je krásně znázorněn přístup k místu. Je vyříznut a vybagrován kus krajiny přesně kopírující dnešní situaci bez ohledu na terénní a další souvislosti. Patrné jsou již hlavní cesty sídliště, rozmístěny, tak jak zůstaly dodnes. Stavba probíhá od severu k jihu, předpokládám, že již v této době se sem stěhují, nebo zde již severovýchodním okrsku bydlí lidé. Sídliště tedy reaguje založením pouze na orientaci západovýchodních cest staré zástavby RD (kterou sebevědomě pohlcuje), stejně tak jako se to stalo v případě léčebny, ostatní komunikace jsou na tento směr přísně kolmé a tak vznikl příznačný rastr sídliště. Zachován byl z piety předprostor vstupu do léčebny, ovšem obestaven následně tak, že zcela ztratil svůj význam, dnes je parková plocha sotva patrná.

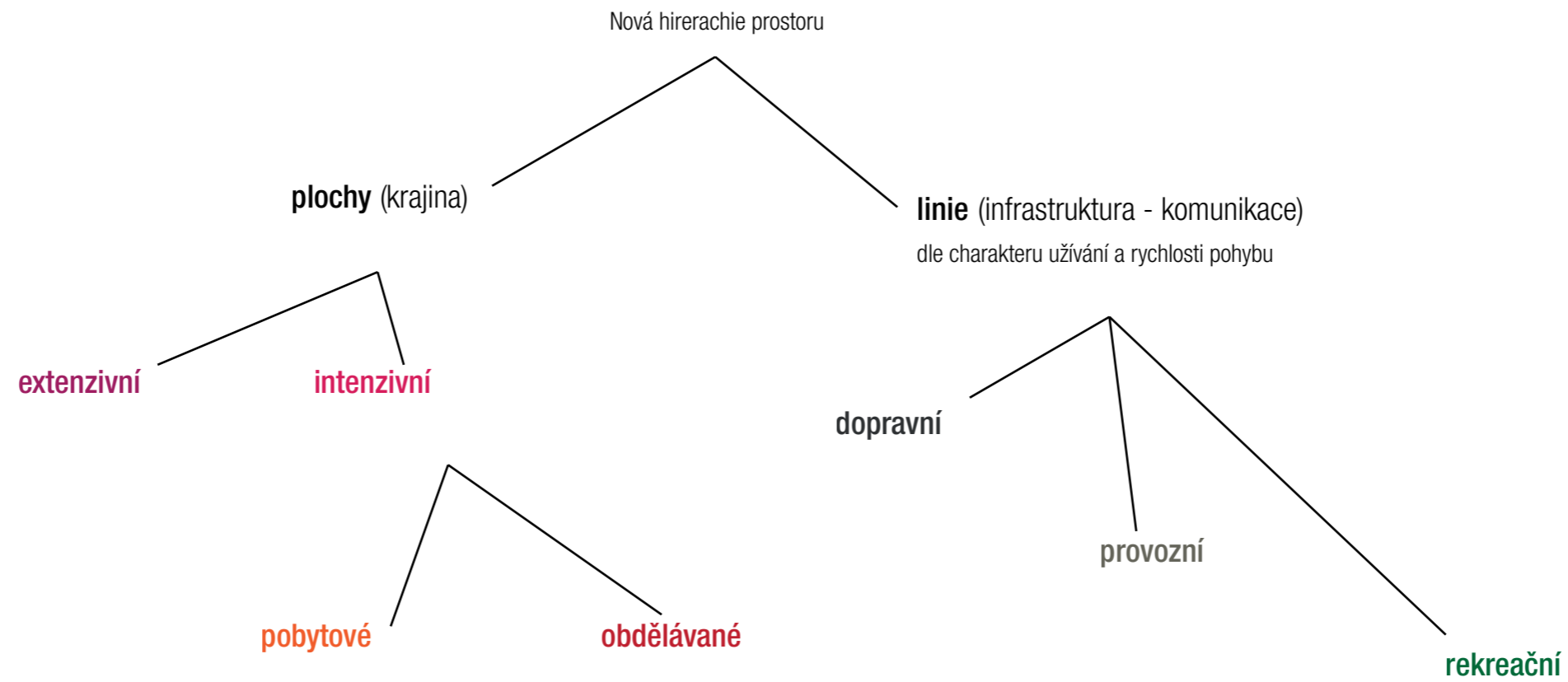
80. léta, stále nové čisté sídliště. Lze vidět, že parkoviště zatím zcela postačují. Nevyskytuje se zde v podstatě náletová zeleň, vůbec vzrostlých stromů, je minimum. Patrné jsou i pěší tahy, pěšiny sídlištěm, některé, zdá se, navazují i na cesty v krajině.

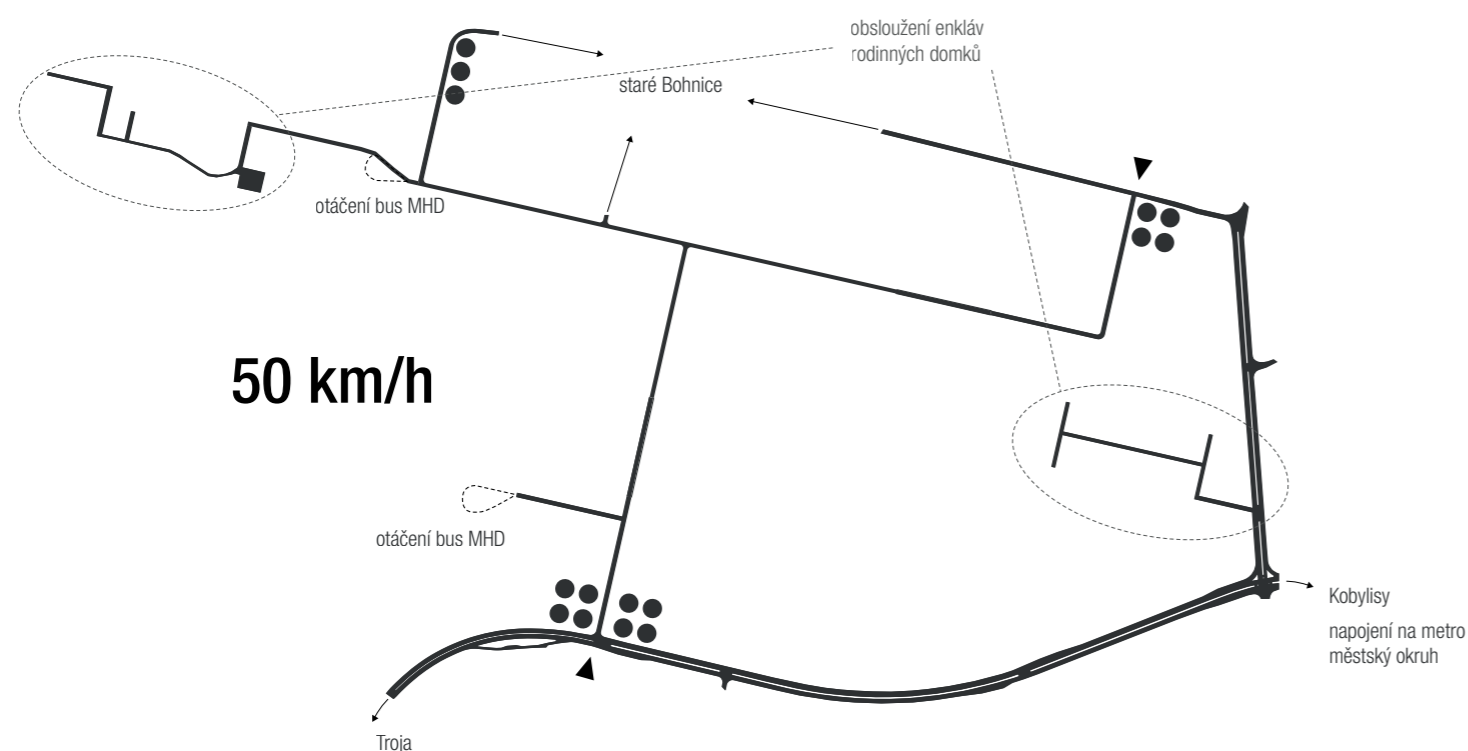
Návrh

Chci podpořit krajinný ráz bohnického sídliště a rehabilitovat pojem *bydlení v zeleni* jako soudobý alternativní styl bydlení, styl života.
Koncipuji Bohnice jako město bez aut, město v krajině.

Zásadním momentem návrhu je rozdělení veřejného prostoru do ploch a komunikací (vrstev) v závislosti na tom, jakým způsobem a k čemu jsou využívány. Kritériem je účel a charakter pohybu. Celý rastr veřejného prostoru se odvíjí od původního rastru sídliště, ale reflektuje nově také potřeby jeho obyvatel v souvislosti s využíváním celého veřejného prostoru a vytváří prostředí. Plochy které vzniknou, jsou definovány uzavřenými celky, které mají hranice, jsou uchopitelné, lze je pojmenovat. Celé prostředí je přehlednější, má logiku, logiku sídliště vlastní. Vytvářím nový systém, při kterém nedochází ke vzniku zbytkových ploch.

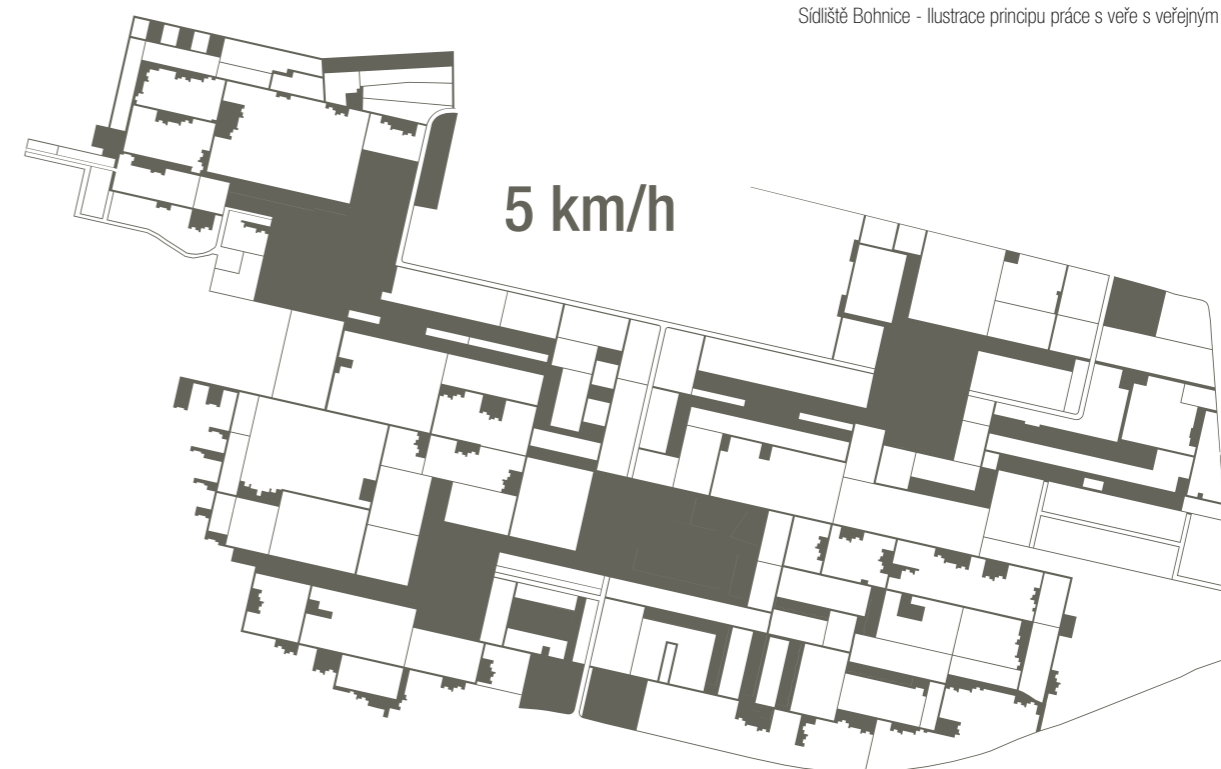

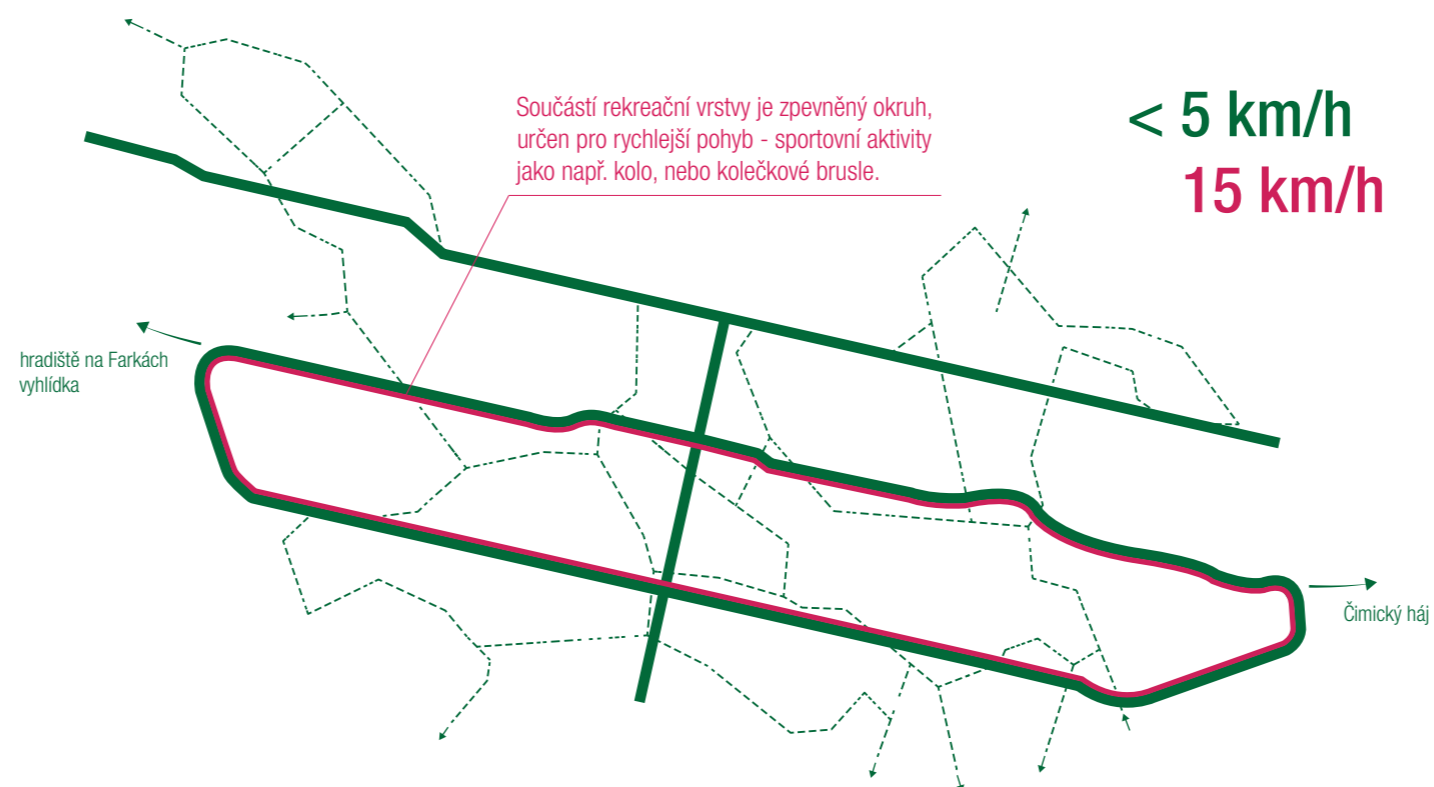
I. dopravní vrstva

Soustavu automobilových komunikací redukuje pouze na **příjezd a průjezd** sídlištěm. Odstavné stání vozidel rezidentů je zajištěno v centrech na okraji sídliště v automatizovaných parkovacích věžích "auto-silech". Auto-sila zajišťují stání pro všechny čtyři okrsky a jsou dostupné pěšky v docházkové vzdálenosti 500m (cca 5 min). V parteru parkovacích věží lze umístit komerční i nekomerční zařízení (kavárny, čistírny atp.) Parkovací zařízení na sídlišti jsou přestupem z rychlé dopravní vrstvy na pomalejší obytné komunikace s převažujícím pěším provozem. Podobně jako zastávky MHD, jsou garáže výstupními a nástupními body na moderní vrstvu metropole.

II. provozní vrstva

Provozní vrstva spojuje bytové domy se základním vybavením sídliště, slouží pro každodenní bezpečný pohyb na autobus, k autu, do školy, školky, na nákup atp. Je to soustava zpevněných komunikací na hranách ploch. Sestává z chodníků (š. 1,5m) a pojižděných chodníků (š. 3,5m). Lemuje domy, což usnadňuje orientaci v prostoru. Paneláky i veřejné budovy tak navíc získávají předprostor, vhodný jak z estetického, tak z provozního hlediska a možnosti provozování komunitních aktivit. Síť je průjezdná pro nezbytné účely (jednosměrný provoz). Součástí jsou také čtyři "náměstí" - velkorysá zpevněná plochy v centrech komerční vybavenosti.

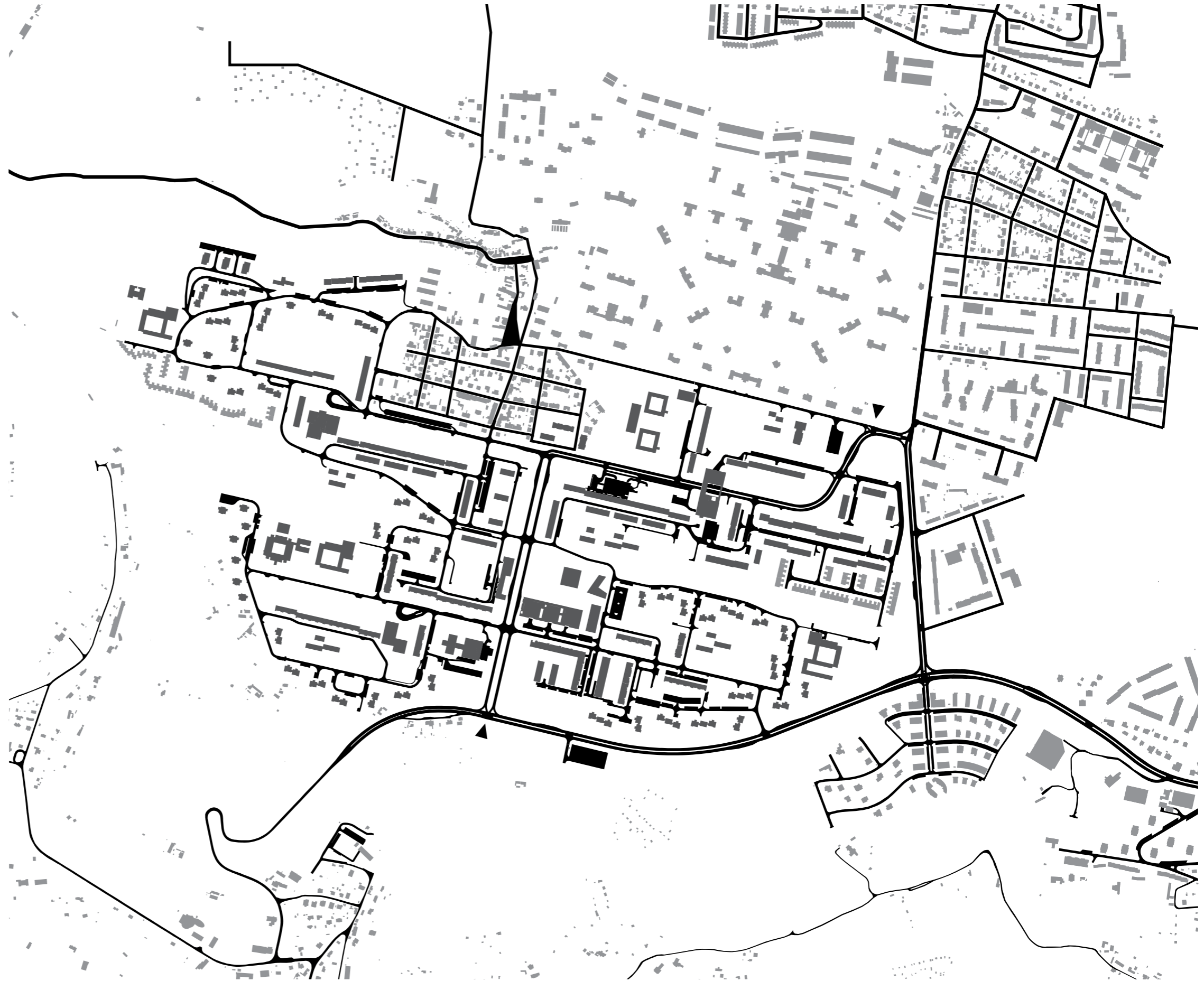
III. Rekreční vrstva

Rekreční vrstva je soudobou přidanou hodnotou sídliště. Umožňuje rekreační pohyb - procházky sídlištěm po nezpevněných stezkách a kondiční aktivity. Propojuje sídliště s okolními pěšinami a místy v krajině. Tvoří ji základní kostra širokých nezpevněných komunikací - "T" aleje a okruh. Tuto základní kostru, která akcentuje urbanistickou mřížku sídliště doplňuje systém tzv. pěšin, které propojují zaústění pěších tahů okolní krajiny a nejatraktivnější pobytové plochy na sídlišti. Umožňují projít celým sídlištěm pouze po rekreační vrstvě, tvoří vycházkové okruhy.

I. vrstva - dopravní

Původní stav

Sídliště obecně jsou plná parkovišť a parkovacích zálivů, výběžků, cul-de-sac a slepých účelových komunikací. Prostoru toto uspořádání rozhodně nepřidává na obytnosti, naopak prostředí je zmatené, bez zákonitostí, člověk se obtížně orientuje. Vzniká nadměrné množství bariér, navíc je prostor náročný na údržbu.

Návrh dopravní vrstvy

Sídliště, díky tomu, jaké množství lidí, v nich bydlí, obecně trpí nedostatkem parkovacích míst a zahltěností prostoru auty.

Pokud chceme vytvořit plnohodnotné důstojné bydlení v zeleni, je otázka dopravy a především dopravy v klidu, klíčová. Hlavní devízou sídliště je zjednodušený, úzký kontakt s krajinou, přírodou, klid a velmi dobré napojení na MHD.

Proto navrhuji automobilovou dopravu redukovat jak jen to je možné. kde jinde lze vůbec tuto koncepci použít než na sídlišti?

Zanechávám pouze příjezdové komunikace a volný průjezd sídlištěm, v obdobné poloze v jaké jsou hlavní tahy dnes.

Ruším nesmyslně rozlehlý bulvár čtyřproudé komunikaci ulice Lodžské. Prostor dále zůstává otevřený myšlenkou dovedení tramvajové trati, pokud by v budoucnu došlo k jejímu oživení. Tramvaj jako městský systémový liniový prvek, alternativa k přetíženosti autobusů, by sídlišti rozhodně svědčila.

Veškeré komunikace dopravní vrstvy navrhuji jako dvouproude s šířkou pruhu 3,5m se zatříděním C, obslužné komunikace.

Scénář dopravy rezidentů je následovný:

Obyvatel bohnického car-free city se autem dopraví na kraj sídliště, kde svůj vůz odstaví na určeném místě v parkovacím silu. Dále se k domovu pohybuje pěšky nebo na kole.

Obecně jsou Bohnice díky své prostorové velkorysosti pro každodenní cyklistickou dopravu jako dělané.

Navržené pojezdové chodníky provozní vrstvy šířky 3,5 m jsou tak i zamýšleny.

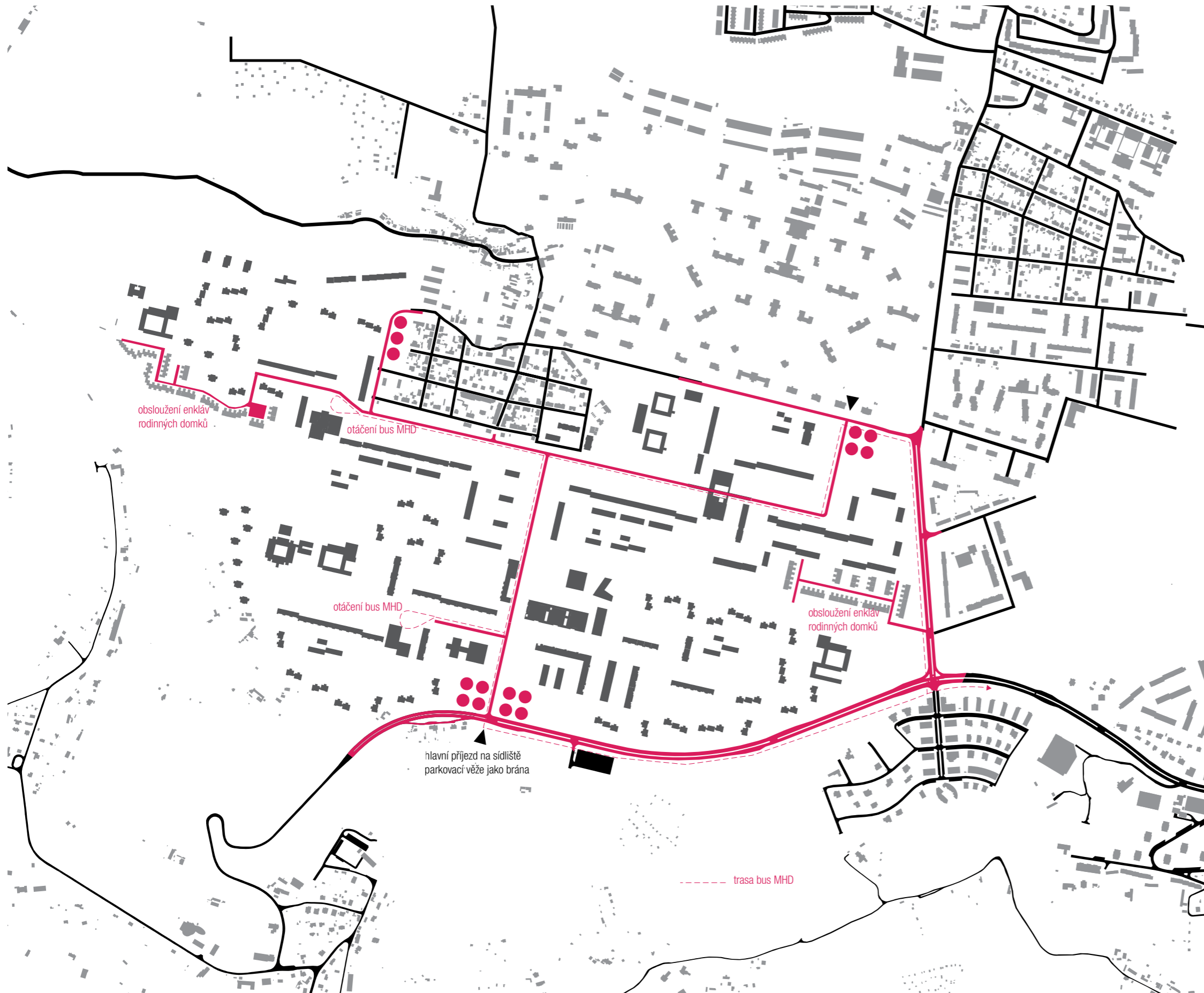
Příjezd sanitky, hasičů k jednotlivým domům, vyložení nákupu, stěhování zajišťuje taktéž provozní vrstva.

Obecně jsou Bohnice díky své prostorové velkorysosti pro každodenní cyklistickou dopravu jako dělané.

Navržené pojezdové chodníky provozní vrstvy šířky 3,5 m jsou tak i zamýšleny.

Příjezd sanitky, hasičů k jednotlivým domům, vyložení nákupu, stěhování zajišťuje taktéž provozní vrstva.

"Vložené" enklávy rodinných domů, obsluhují samostatné úseky komunikací, mírně redukováné oproti současnému stavu. Není vyloučeno, že by i obyvatelé těchto enkláv v budoucnu parkovali ve věžích.

I. vrstva - **dopravní**

Nová koncepce odstavování vozidel

I Car-free city koncept vyžaduje, aby jeho rezidenti měli kam odložit své auto. Pokud počítáme 1 auto na 1 byt větší než 30m², pak docházíme k neuvěřitelným číslům. Bohnice mají v současnosti, tak jako většina sídlišť deficit parkovacích míst i přesto, že se v místě nachází několik podzemních garáží.

deficit parkovacích míst - 46%

V současnosti je na sídlišti celkem 337 garážových stání a 5915 parkovacích míst v exteriéru.

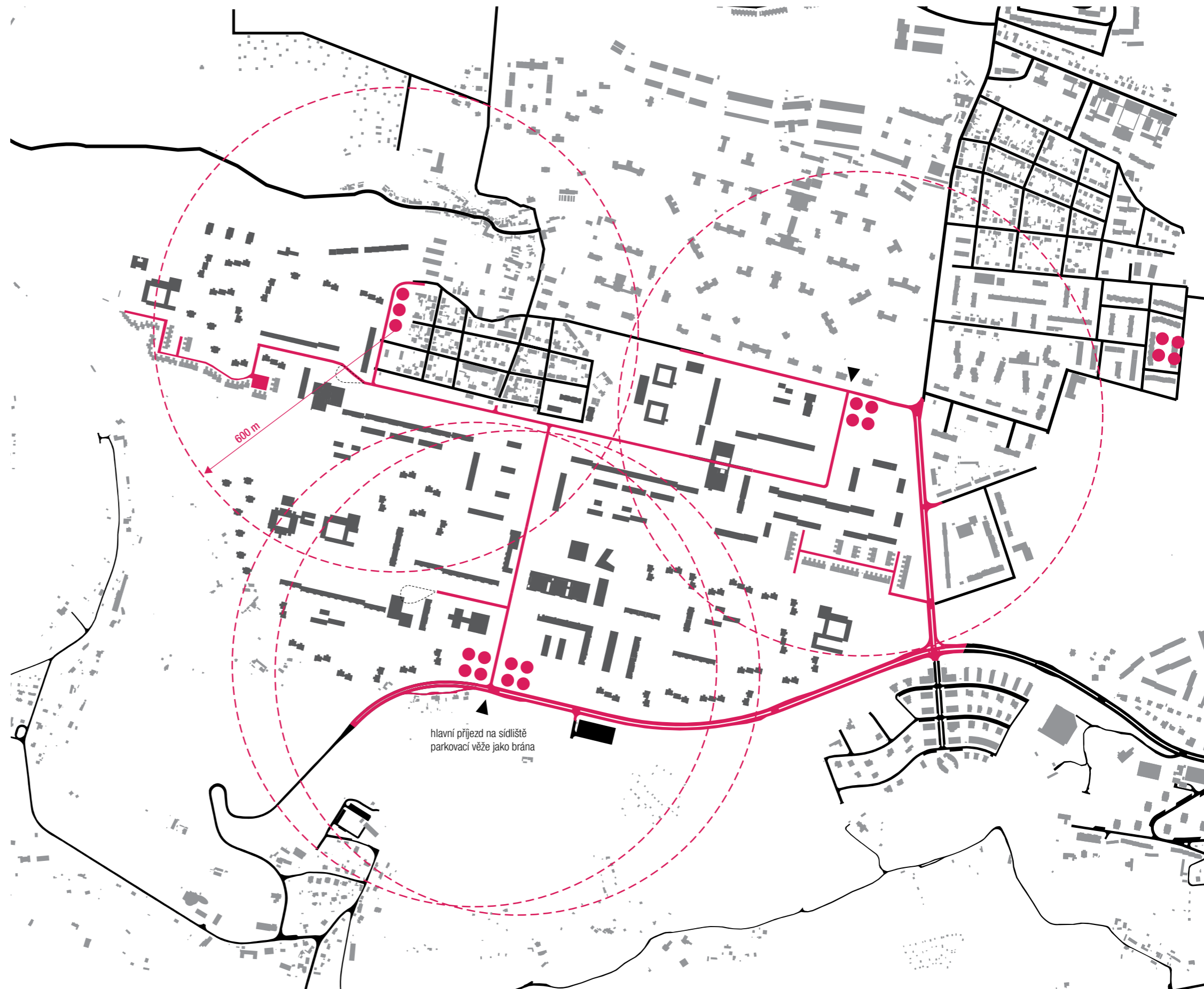
Chybí téměř 3000 parkovacích míst.

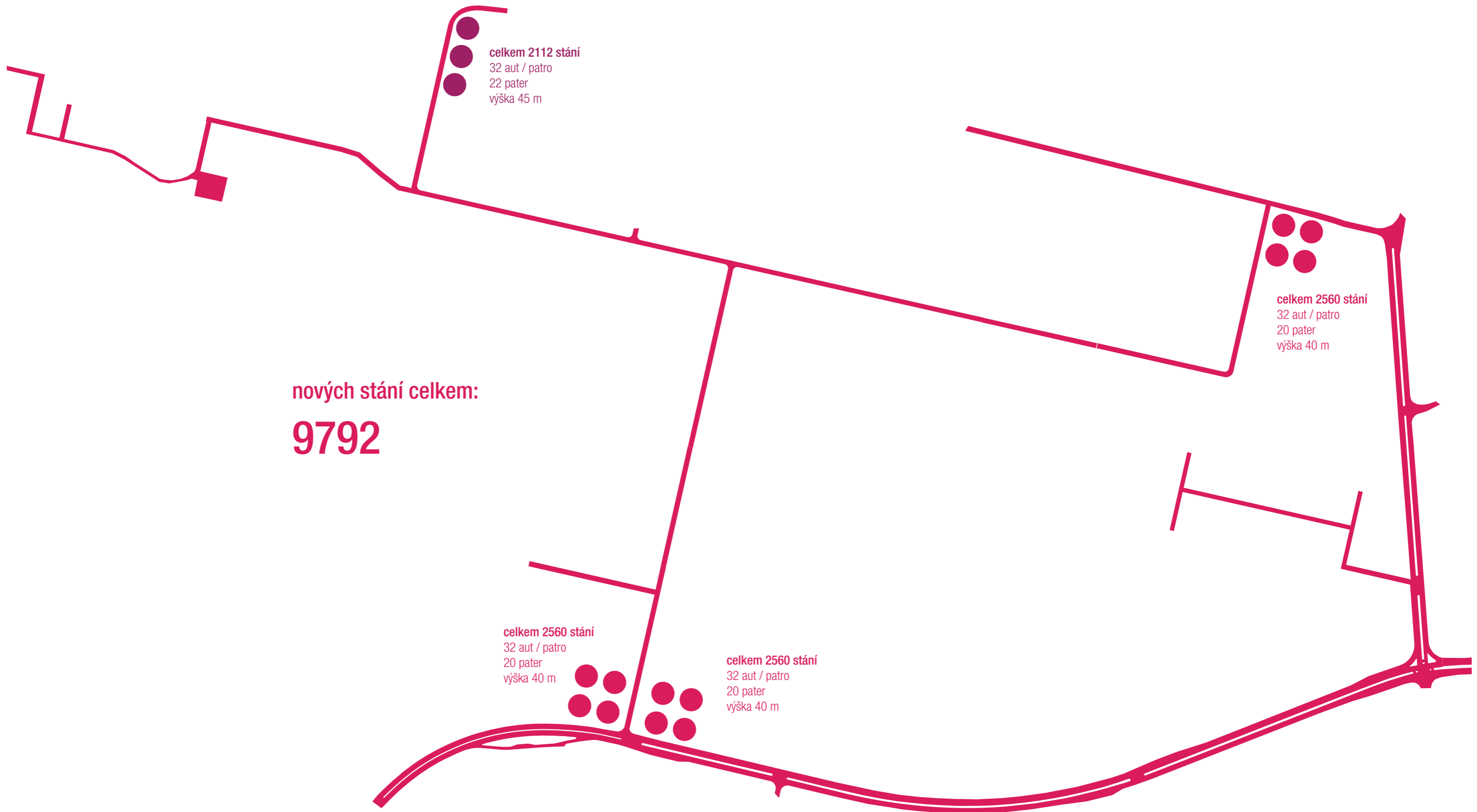
Navrhují centrální parkování (odstavná stání v požadované kapacitě včetně rezervy) v automatizovaných věžích an okrajích sídliště. parkovací centra jsou celkem čtyři v logice okřskového čtyřdělení sídliště s docházkovou vzdáleností 500 - 600m.

V parteru věží počítám s umístěním komerčních i nekomerčních zařízení (kavárny, čistírny, parkoviště pro kola apod.) Parkovací centra jsou jako nástupní body na moderní vrstvu / přístavy, živými místy, která doplňují centra vybavenosti - náměstí a zpestřují život na sídlišti i přes zdánlivě monofunkční charakter.

Pro návštěvníky sídliště je možnost parkovat ve věžích nebo v podélných pruzích v blízkosti náměstí, plochách u domů

Parkování pro invalidy je lokálně zajištěno v blízkosti domu, buď jako formou parkování na terénu, nebo ve stohovací automatické věži přisazené k fasádě.

nových stání celkem:

9792

celkem 2112 stání
32 aut / patro
22 pater
výška 45 m

celkem 2560 stání
32 aut / patro
20 pater
výška 40 m

celkem 2560 stání
32 aut / patro
20 pater
výška 40 m

celkem 2560 stání
32 aut / patro
20 pater
výška 40 m

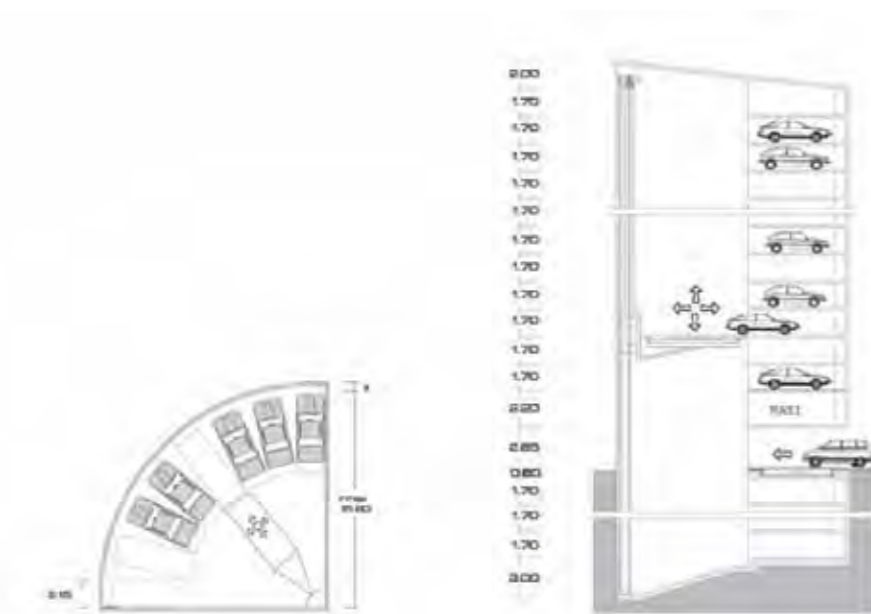
● 1 věž = 704 stání

● 1 věž = 640 stání

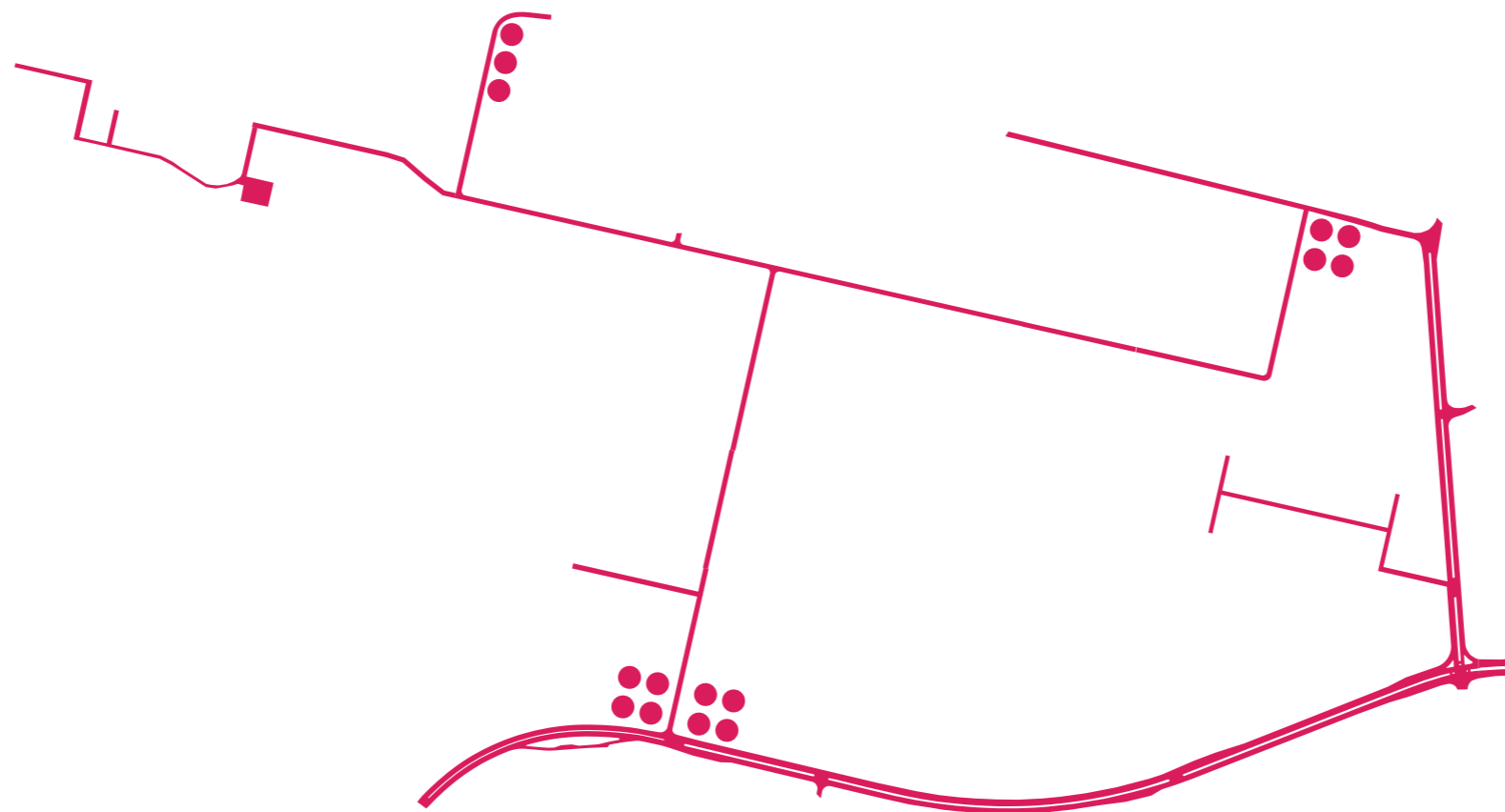
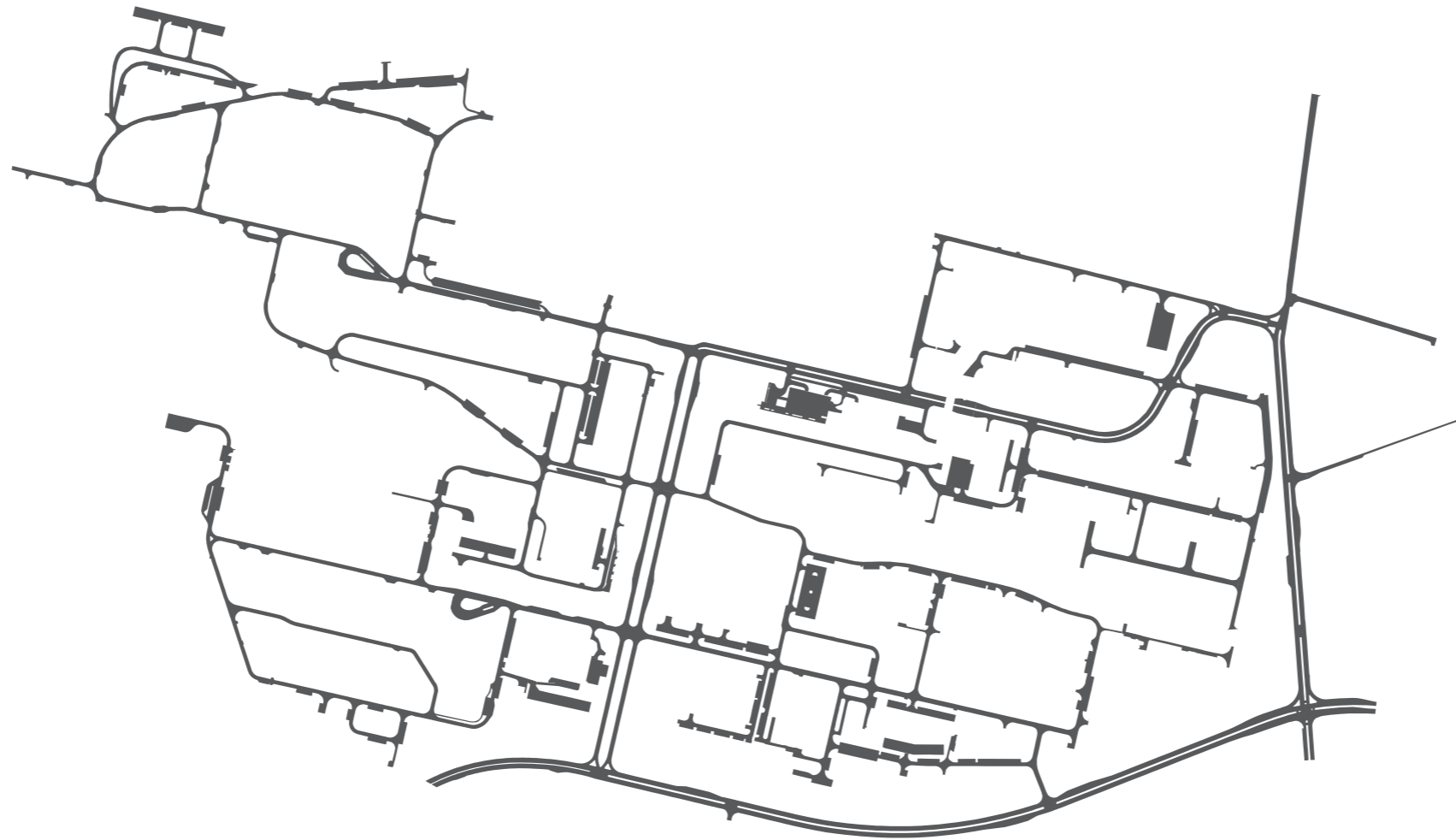
I. vrstva - dopravní

System parkování ve věžích

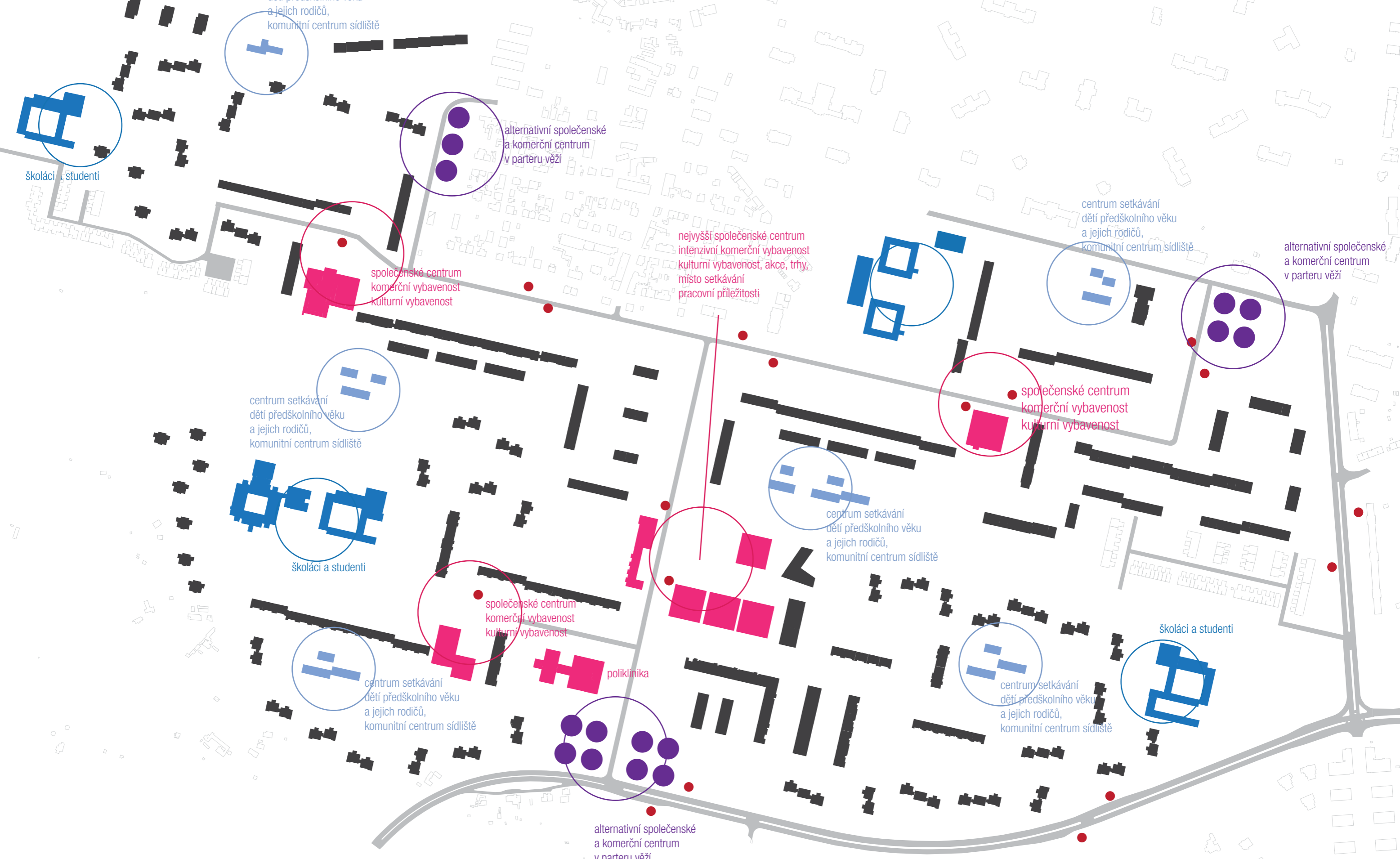
Parkovací věže jsou stohovací síla o průměru 16m, automatizované, mají vjezd na terénu, nebo jsou částečně zahloubené. Jejich podoba se může měnit, jako hmotově nevhodnější jsem vybrala válcovitý systém v kontrastu s ortogonálním tvarem panelových domů. (domy pro auta). Rezident sídlíště by vlastnil předplacené místo. rezervu parkovacích míst lze použít i pro krátkodobé parkování. V parteru věží navrhuji umístit např. garáž pro kola, kavárnu, čistírnu oblečení, kadeřnictví apod, drobné dílny apod. Vzniká prosotr pro rozvoj podnikatelských a pracovních příležitostí, stejně tak jako další společenské centrum sídlíště.

Srovnání stav vs. **návrh**

II. vrstva - provozní

Situace sídliště - funkční rozdělení prostoru - vybavenost

II. vrstva - provozní

Provozní vrstva je determinována základním - utilitárním, nezbytným a nejrychlejším pohybem po sídlíšti. Spojuje bytové domy s vybavením sídlíšti, slouží pro každodenní bezpečný pohyb na autobus, k autu, do školy, školky, na nákup atp. Když jdu ráno do práce a chci se dostat na autobus, nechci tápat v prostoru, překonávat bariéry a brodit se bahnem.

Provozní vrstva je soustava zpevněných komunikací na hranách ploch (krajiny). Sestává z chodníků (š. 1,5m), pojižděných chodníků (š. 3,5m) a velkorysých ploch čtyř náměstí - společenských center, které jsou ve struktuře patrné už dnes (pro každý okrsek jedno).

Chodníky jsou umístěny tak, že přímo lemují domy, což usnadňuje orientaci v prostoru. Paneláky i veřejné budovy tak navíc získávají předprostor, vhodný jak z estetického, tak z provozního hlediska. Je to prostor, který domu náleží. Paneláky jsou tak ukotveny v prostoru, začleněny do okolí a přechod dům - krajina není tak násilný. Navíc se zde dá krátkodobě zaparkovat, je umožněn příjezd sanitky nebo hasičů. Zároveň se na této ploše dá trávit čas a pěstovat komunitní život. Lze např. umístit posezení, pískoviště pro nejmenší děti, stojany pro kola apod.

Provozní vrstva je pevnou složkou sídlíštního prostoru, logicky jej organizuje a zpřehledňuje.

Tak, jako je ve městě jasná hierarchie ulic, člověk na sídlíšti ví, že chodník je vždy v bezprostřední blízkosti domu, a že pokud na něj (na provozní vrstvu) nastoupí, dostane se bezpečně bez přemýšlení, suchou nohou do obchodu, restaurace, knihovny, nebo na zastávku a dál ze sídlíšti ven do města...

Provozní vrstva je novou urbanistickou mřížkou sídlíšti, základní systémem, který reflektuje původní uspořádání budov v prostoru, umožňuje však (a reguluje) budoucí rozvoj.

školství - zš (sš / vš)

materšské školy

komerční vybavení - služby

bydlení

zastávky MHD - bus

parkovací centra - věže

Situace 1 : 5 000

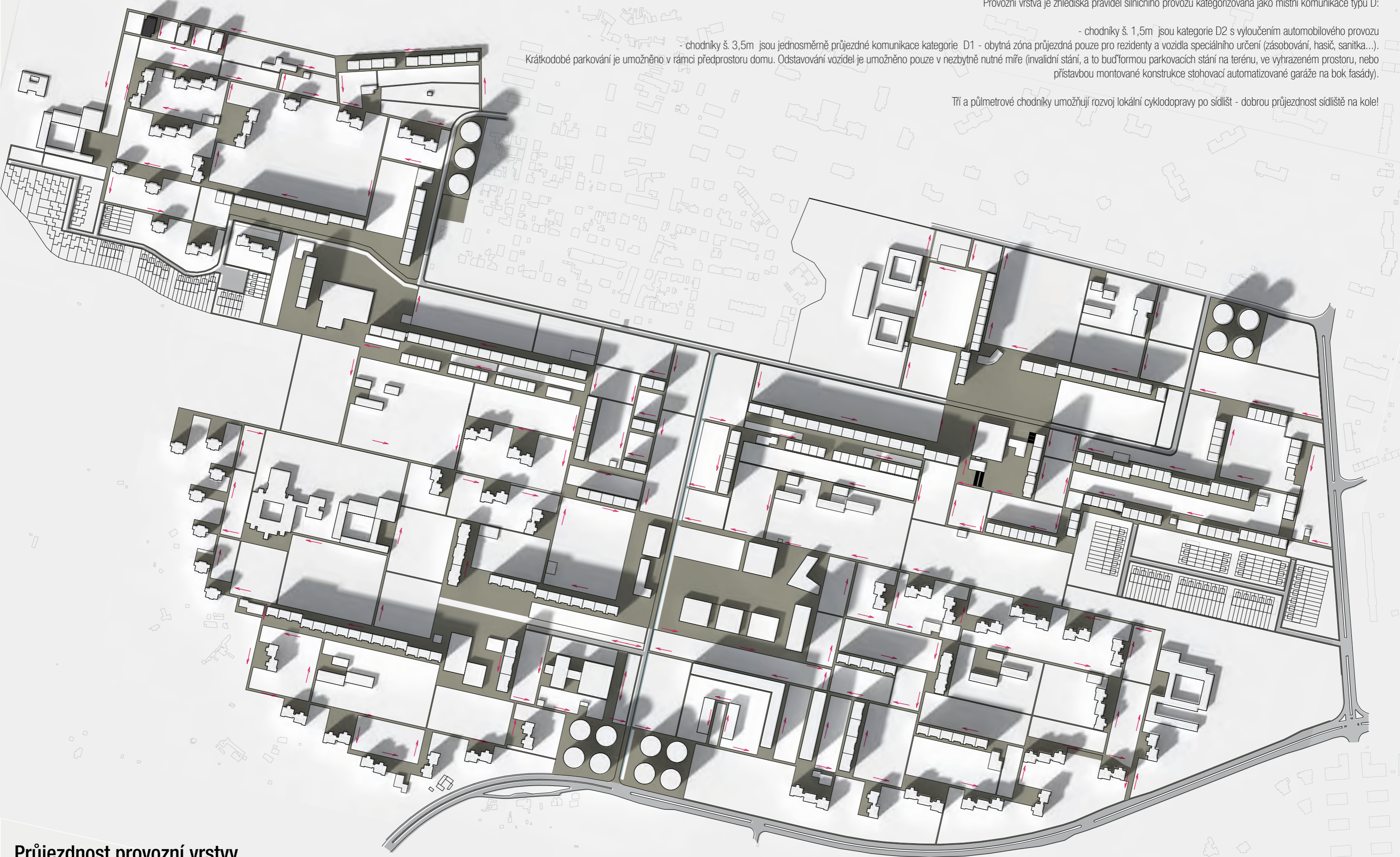
Návrh provozní vrstvy

II. vrstva - provozní

Provozní vrstva je z hlediska pravidel silničního provozu kategorizována jako místní komunikace typu D:

- chodníky š. 1,5m jsou kategorie D2 s vyloučením automobilového provozu
 - chodníky š. 3,5m jsou jednosměrně průjezdné komunikace kategorie D1 - obytná zóna průjezdná pouze pro rezidenty a vozidla speciálního určení (zásobování, hasič, sanitka...).
- Krátkodobé parkování je umožněno v rámci předprostoru domu. Odstavování vozidel je umožněno pouze v nezbytně nutné míře (invalidní stání, a to buď formou parkovacích stání na terénu, ve vyhrazeném prostoru, nebo přístavbou montované konstrukce stohovací automatizované garáže na bok fasády).

Tří a půlmetrové chodníky umožňují rozvoj lokální cyklopravy po sídlišti - dobrou průjezdnost sídliště na kole!

Průjezdnost provozní vrstvy

Situace 1 : 5 000

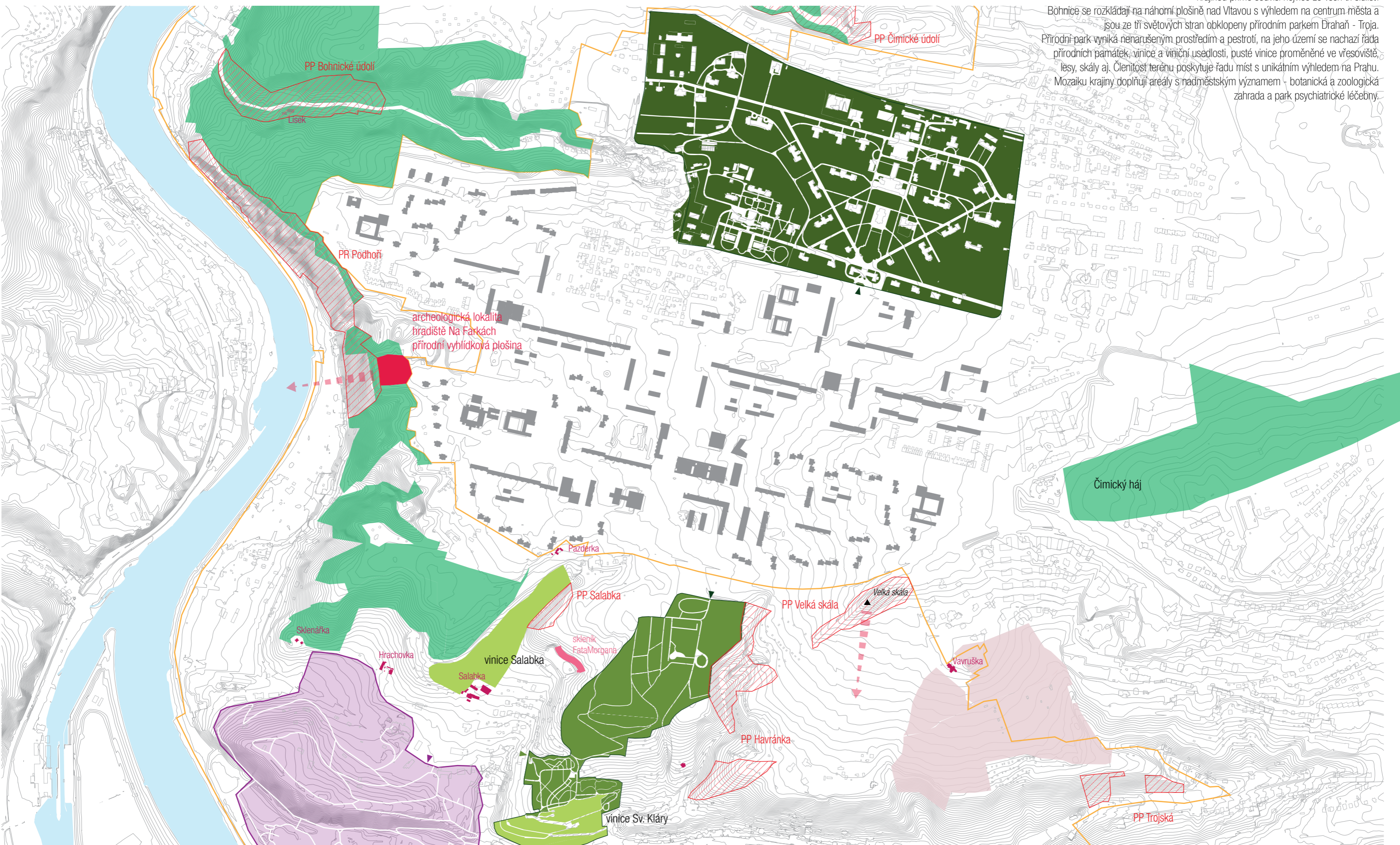
→ směr průjezdu

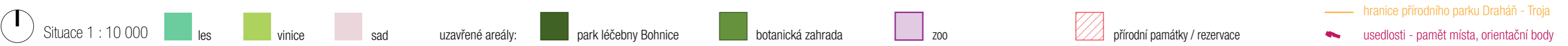
...důstojný příchod k domu jako zážitek z prostoru

III. vrstva - rekreační

Stejně jako ostatní sídliště - města, je i severní město obklopenou velmi výraznou, krásnou a významnou krajinou. V rámci severního města jsou to právě Bohnice, které s krajinou přímo souvisí nejvíce ze všech tří sídlišť. Bohnice se rozkládají na náhorní plošině nad Vltavou s výhledem na centrum města a jsou ze tří světových stran obklopeny přírodním parkem Drahaň - Troja. Přírodní park vyniká nenarušeným prostředím a pestrotí, na jeho území se nachází řada přírodních památek, vinice a viniční usedlosti, pusté vinice proměněné ve vřesoviště, lesy, skály aj. Členitost terénu poskytuje řadu míst s unikátním výhledem na Prahu. Mozaiku krajiny doplňují areály s nadměstským významem - botanická a zoologická zahrada a park psychiatrické léčebny.

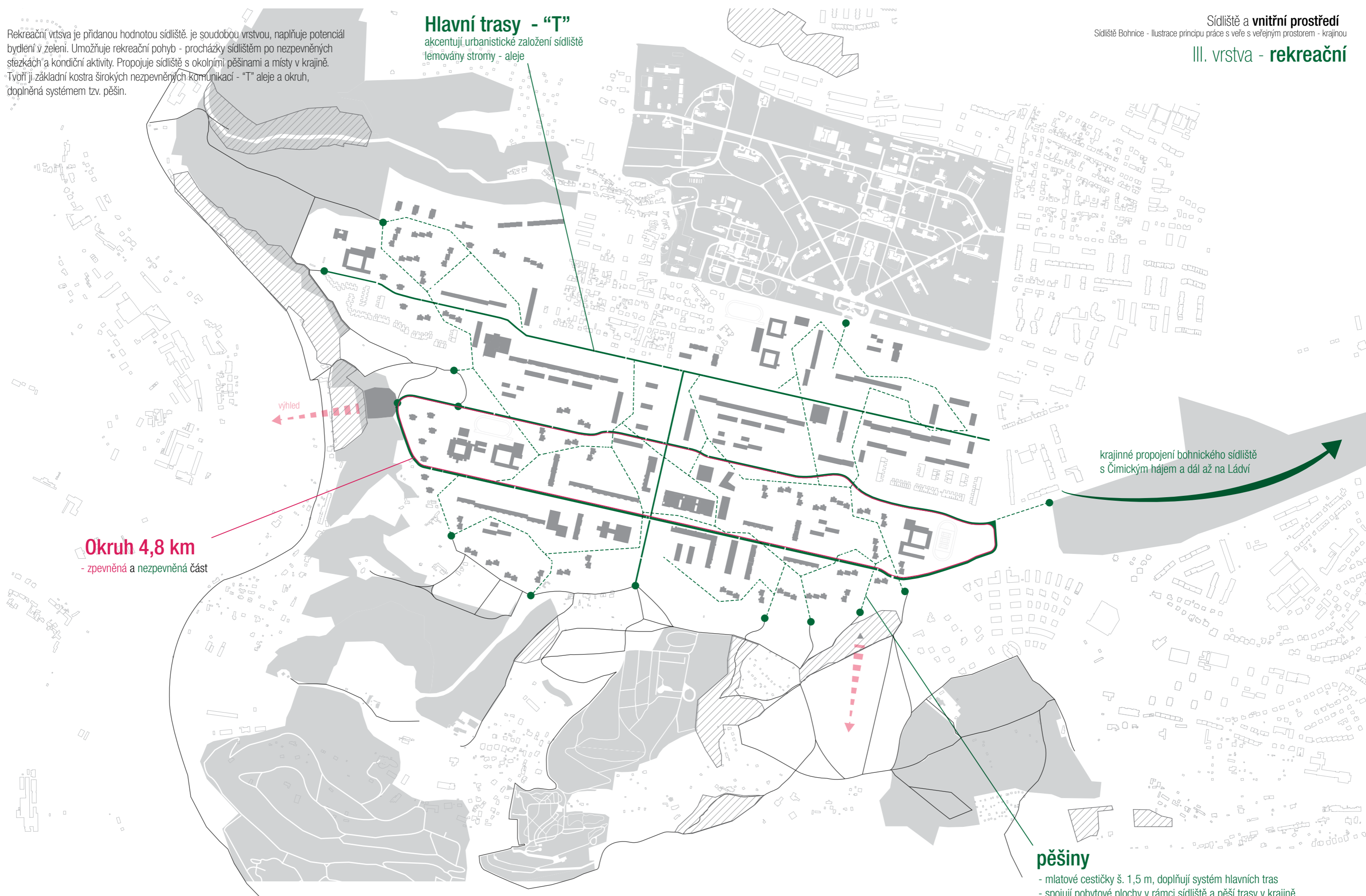

Krajinné zázemí sídliště Bohnice

Rekreační vrstva je přidanou hodnotou sídliště. Je souborou vrstvou, naplňuje potenciál bydlení v zeleni. Umožňuje rekreační pohyb - procházky sídlištěm po nezpevněných stezkách a kondiční aktivity. Propojuje sídliště s okolními pěšinami a místy v krajině. Tvoří ji základní kostra širokých nezpevněných komunikací - "T" aleje a okruh, doplněná systémem tzv. pěšin.

Hlavní trasy - "T"
akcentují urbanistické založení sídliště
řemovány stromy - aleje

krajinné propojení bohnického sídliště s Čimickým hájem a dál až na Ládvi

Okruh 4,8 km
- zpevněná a nezpevněná část

pěšiny

- mlatové cestičky š. 1,5 m, doplňují systém hlavních tras
- spojují pobytové plochy v rámci sídliště a pěší trasy v krajině
- vytvářejí vycházkové okruhy
- jsou co nejpřímější především z důvodu orientace: když pěšinu přeruší zpevněná plocha, v dále vidím kde pokračuje...

Rekreační vrstva - návrh

● napojení na stávající pěších cesty v krajině

plochy (krajina)

Návrh ploch - fragmentace krajiny

Krajina by měla "přejít" sídlištěm (viz krajinná koncepce). V rámci sídliště, ale naráží na budovy, které ji deformují a fragmentují do ploch menšího měřítka....

Plochy sídlištní krajiny jsou vytvořeny na základě urbanistického rozmístění budov na sídlišti. Jednoduchým principem - protažením jejich podélných hran vzniká základní mřížka sídliště. Výplní této mřížky je krajina, síť hran je potom systém komunikací provozní vrstvy.

Důležitým momentem návrhu je fakt, že nejprve fragmentují krajinu podle určitého klíče na plochy, na jejichž hranách jsou komunikace. Pokud se totiž začíná z opačného konce, tedy, že primárně se navrhuje komunikace ve volném prosotru, vždy se dojde ke stejné situaci, jaká je na sídlišti nyní - plochy nejsou ústředním prostorotvorným prvkem, ale zbytkem, co zůstane po vykrojení cest z krajinného podkladu.

Kritéria návrhu diferenciaci a rozmístění ploch:

1.) **oslunění**

Pro bytové plochy vybírám ta nejprosluněnější místa. Naopak nejzastíněnější plochy přisuzuji sportovištím, kde může být stín naopak žádáný.

2.) **okolí**

Mlatové plochy umísťuji v blízkosti společenských center - náměstí a škol, tam, kde se koncentrují lidé a rozšiřují tak možnost trávení volného času zde. Předpokládám zde vznik občerstvovacích zařízení - pivních zahrádek apod.

Pobytové palouky se snažím umístit do prostoru s centrickým, intimnějším charakterem. Přesto, že plochy jsou rozlehlé, obklopující paneláky jim vytvářejí "záda".

Dětské zahrady jsou logicky plochy v blízkosti mateřských škol. Školky se tak stávají centry dětského života na sídlišti, děti zde tráví čas i mimo docházku. Je to místo setkávání dětí a jejich rodičů. Nabízí se možnost umístění dalších zařízení do těchto ploch - klubů důchodců, apod. Tak by se tyto plochy mohly stát centry komunitního života na sídlišti.

3.) **docházková vzdálenost**

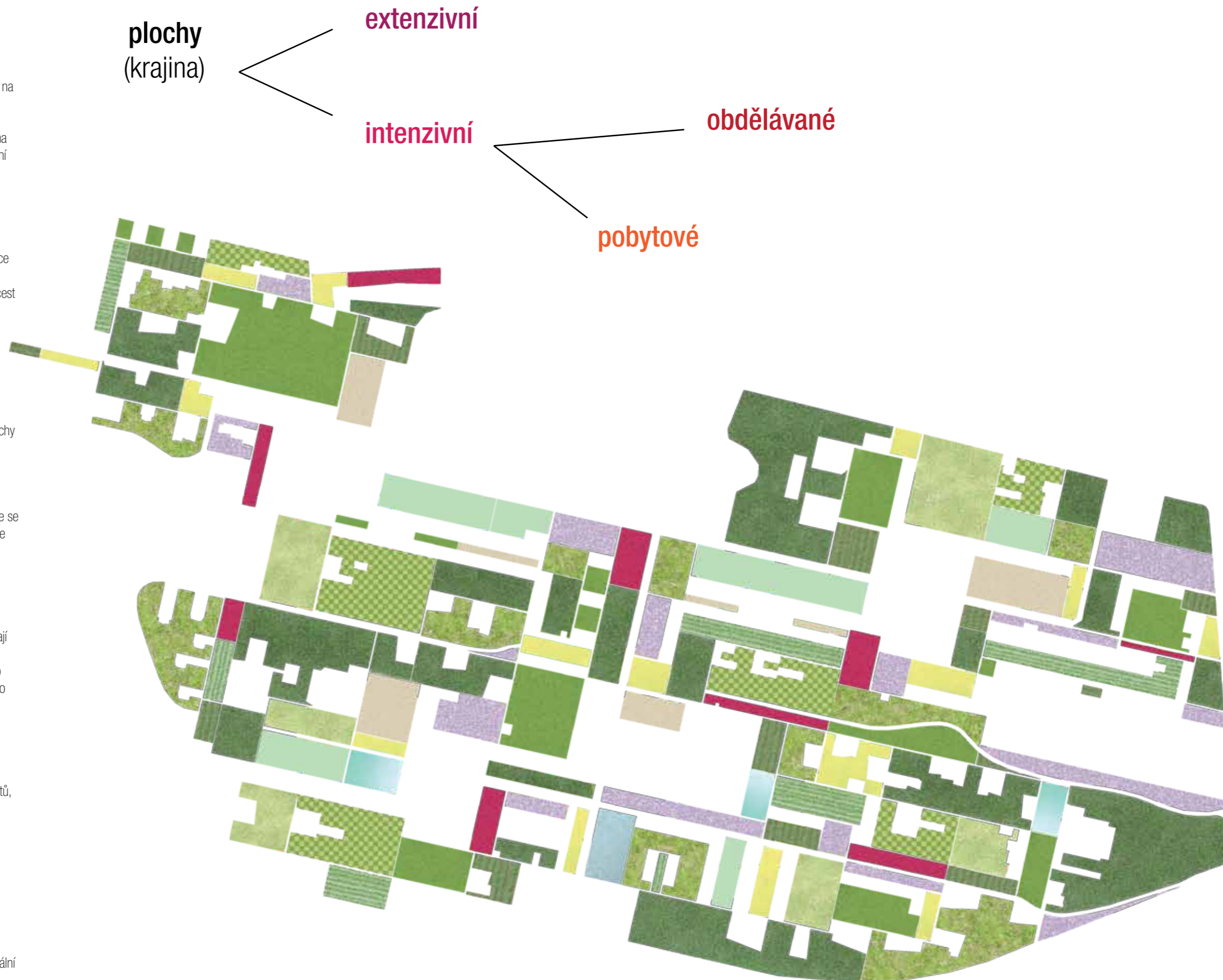
Pobytové plochy by měly být na sídlišti umístěny v rozumném dosahu všech rezidentů, tedy podobně jako ostatní vybavenost v určité docházkové vzdálenosti:

Komunitní zahrádky - 400 m
Dětské zahrady - 400 m
Pobytové palouky - 400 m
Mlatové plochy - 500 m
Hřiště - 400 m

4.) **pestré prostředí - sídliště plné vjemů, dojmů**

plochy jsou rozmístěny tak, aby docházelo k jejich vystřídání a poskytovaly tak vizuální i zážitkovou pestrost.

Všechny (extenzivní i intenzivní) plochy jsou koncipovány, tak, že jsou "dějotvorné" - přinášejí na sídliště příležitost k aktivitám (od trhání malin, pěstování vlastní zeleniny, po procházky hájem..)

Využití ploch

intenzivní pobytové

aktivita / děje / atmosféra

typologie

povrch

plošná vegetace

stromy

docházková vzdálenost

vlastnictví / správa

* ukázka

pobytový palouk

piknik, opalování, frisbee, venčení psa slunce / stín pod stromy, pocit prostoru

kvalitní pobytový trávník

kvalitní pobytový trávník, stromy s vysoko posazenou korunou

solitérní / shluky

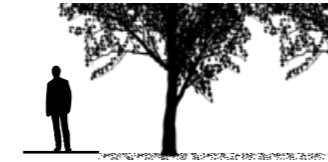
400 m

městská část

mlatová plocha se stromy

zahradní pivnice, petanque, koncert...

mlat / štěrk / MZK

stromy s vysoko posazenou korunou

rastr min. 10 x 10 m / nepravidelně

500 m

městská část / soukromý investor

dětská zahrada

dětské hry, oslavy, dobrodružství

trávník / štěrk / mlat / MZK

trávní směs s lučními bylinami stromy s nízko posazenou korunou

solitéry / shluky

400 m

městská část / soukromý investor

brouzdaliště

v létě osvěžení, v zimě alt. kluziště

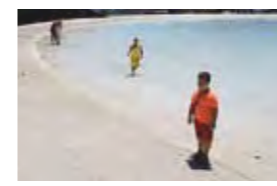
beton / štěrk - oblázky

-

-

-

městská část

hřiště

kolektivní sporty, exteriérová posilovna včetně náčiní pro seniory

trávník, antuka, umělé povrchy (PUR)

-

solitéry / shluky

400m

městská část / soukromý investor

obdělávané

komunitní zahrady

pěstování zeleniny, setkávání

zahradní substrát / štěrk

-

-

400m

městská část / o.s. / nezisková organizace

sad

bzučení včel, sklizeň, kvetoucí stromy, vůně

trávník neudržovaný

ovocné stromy (jabloně) rastr min 8 x 8m

ovocné stromy rastr min 8 x 8m

-

městská část / o.s. / soukromý subjekt

extenzivní

aktivita / děje / atmosféra

typologie

povrch

plošná vegetace

stromy

docházková vzdálenost

vlastnictví / správa

* ukázka

louka

vůně, cvrkot, pocit prostoru, bylinky

luční směs travin, bylin

solitéry / shluky

-

městská část / soukromý subjekt

háj / les

procházky, vlhko, stín, šum stromů, klid

trávník neudržovaný

rastr min. 10 x 10 m / plošně nepravidelně

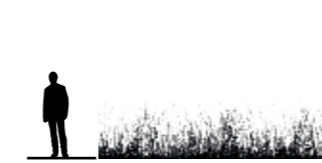
-

městská část

vysoké traviny / pole

vizuální zážitek - změna struktury dětské hry, cvrkot / sklizeň

odrůda vysokých travin / obilí

-

-

městská část / soukromý subjekt

vodní plocha

vizuální zážitek, klid, koupání retenční / požární nádrž

rákos

-

-

městská část

plané květinové pole

vizuální zážitek - barva, kontrast možnost sklizeň

planá odrůda levandule, vičí mák ..

-

-

městská část / soukromý subjekt

plané keře

trhání plodů, vůně, možnost sklizeň

maliny, ostružiny, rakytník

-

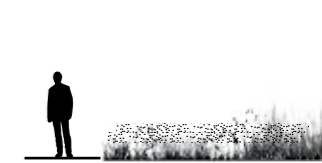
-

městská část

trvalky

vizuální zážitek - barva kontrast procházka parkem

štěrk

pestrá kombinace trvalek nenáročných na údržbu

-

-

městská část

plochy (krajina)

Analýza oslunění sídliště

průběh oslunění v měsíci dubnu během dne
(9.00 - 17.00)

- nejvíce prosluněné plochy navrhuji jako pobytové (palouky a mlátové plochy)
- nejvíce zastíněné plochy v úpatí dlouhých deskových domů navrhuji jako sportoviště

plochy (krajina)

Celková bilance návrhu ploch

celková rozloha sídliště - 134,1 ha

nezpevněná část - 80,6 ha
zpevněná část - 53,5 ha

plochy zpevněné - 14,2 ha
náměstí - 11,25 ha
věže - 2,9 ha

plochy nezpevněné - 75,7 ha

extenzivní - 40,5 ha
intenzivní - 35,2 ha

pobytové - 25,1 ha
obdělávané - 10,1 ha

les / háj - 13,2 ha
louka - 7,7 ha
trvalky - 6,2 ha
suchá tráva - 3,0 ha
plané květinové pole - 2,9 ha
pole planých keřů - 2,9 ha
vodní nádrž / retenční jezírko - 0,7 ha

pobytové palouky - 9,7 ha
dětské zahrady - 6,6 ha
hřiště, sportoviště - 4,7 ha
mlatová plocha - 2,9 ha
brouzdaliště - 1,1 ha

sad - 6,4 ha
zahrádky - 3,8 ha

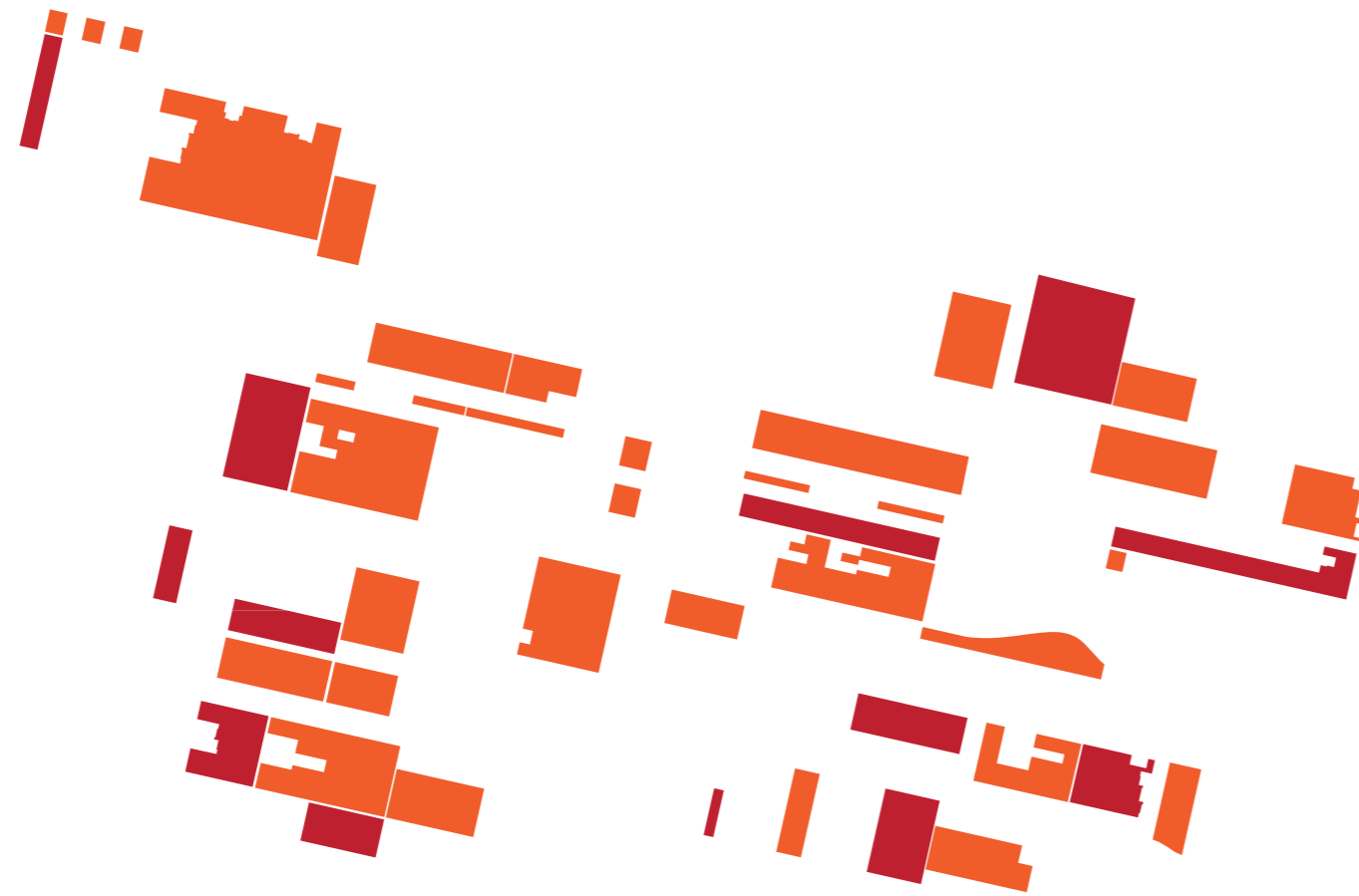
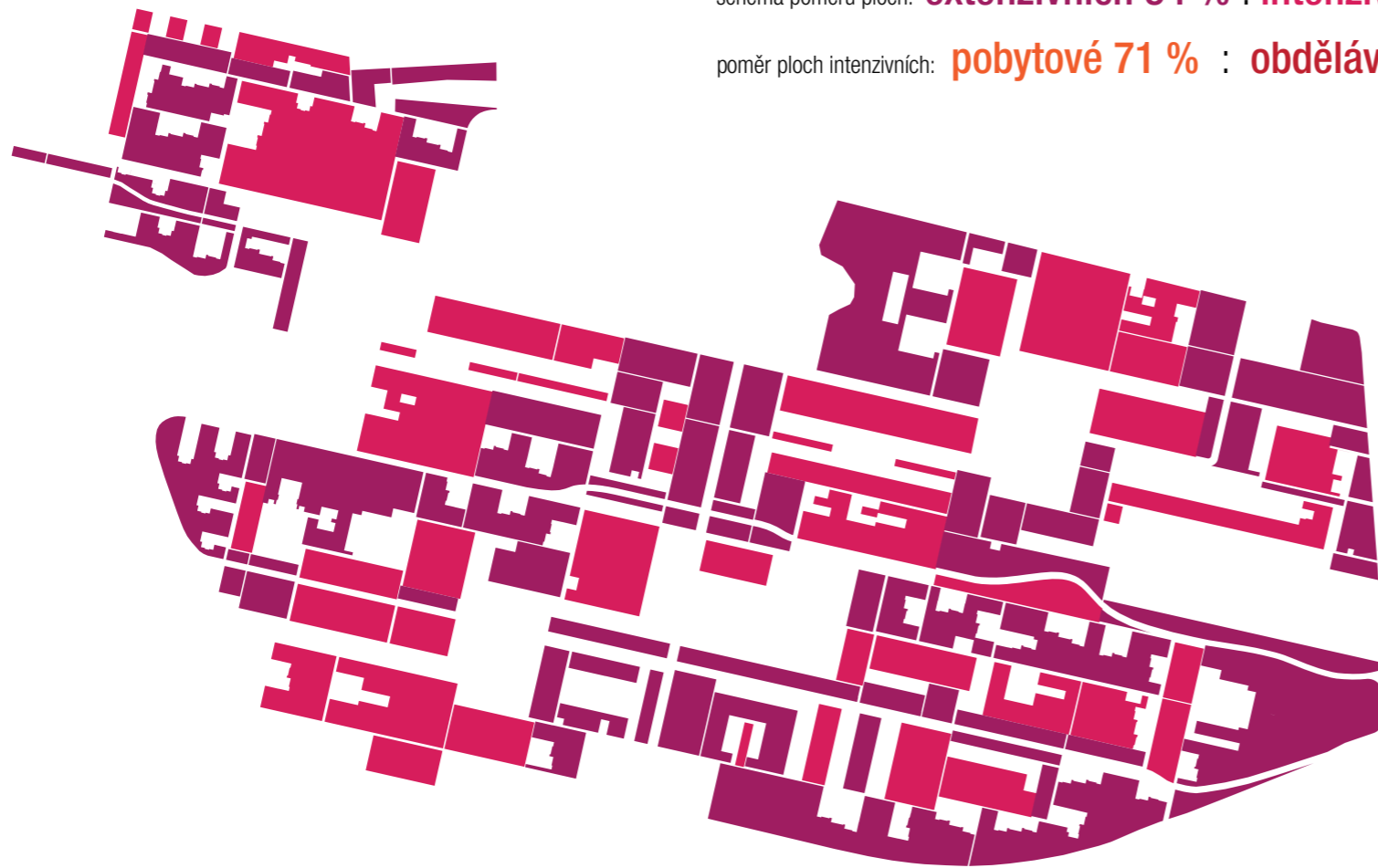
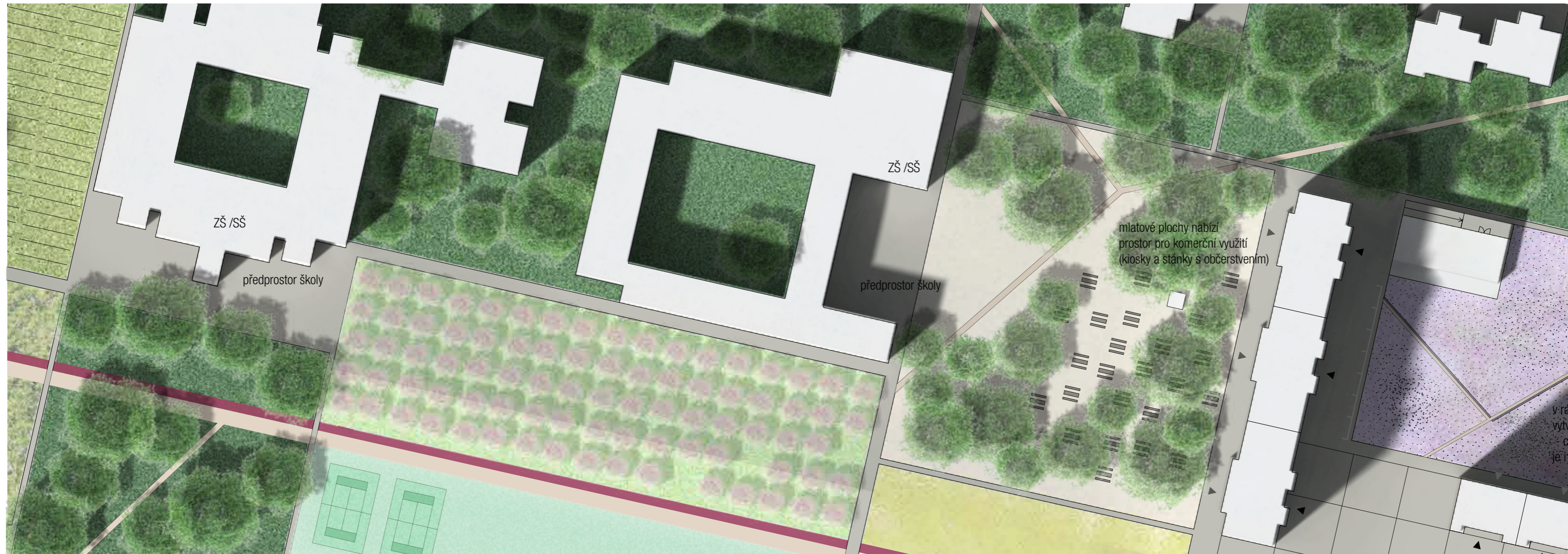

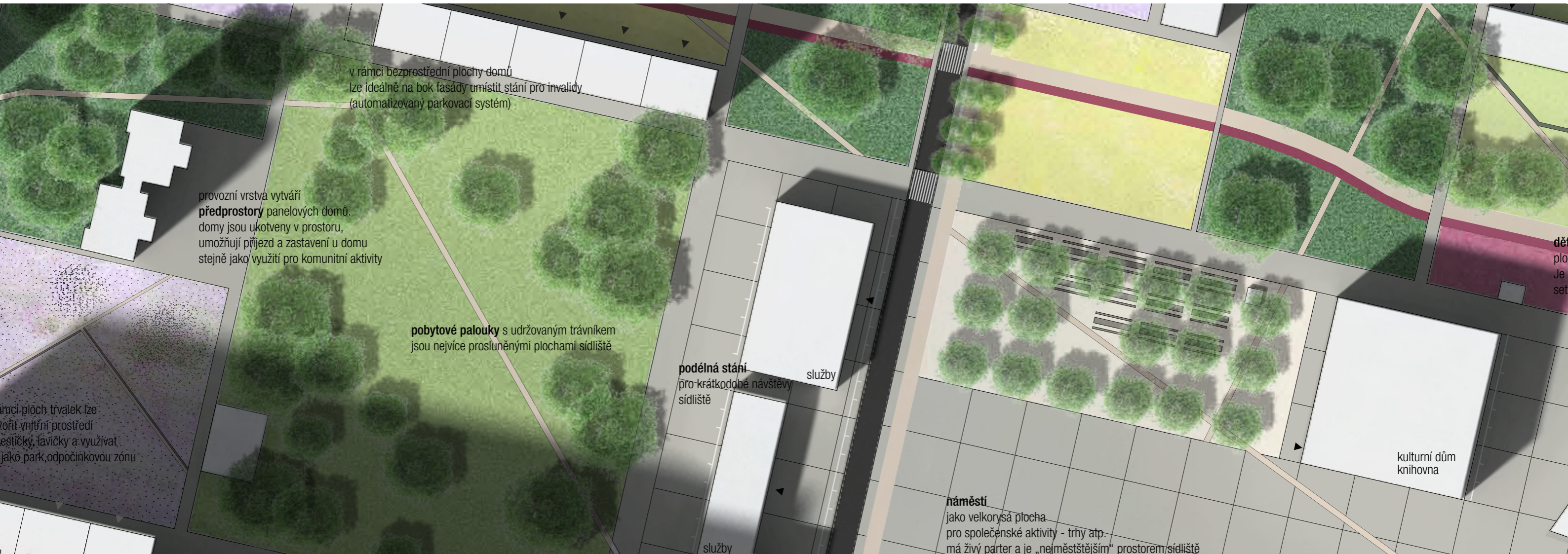
schéma poměru ploch: **extenzivních 54 % : intenzivních 46 %**

poměr ploch intenzivních: **pobytové 71 % : obdělávané 29 %**

Výřez situace 1: 1 000

v rámci bezprostřední plochy domů lze ideálně na bok fasády umístit stání pro invalidy (automatizovaný parkovací systém)

provozní vrstva vytváří předprostory panelových domů. domy jsou ukotveny v prostoru, umožňují příjezd a zastavení u domu stejně jako využití pro komunitní aktivity

pobytové palouky s udržovaným trávníkem jsou nejvíce prosluněnými plochami sídliště

podélná stání pro krátkodobé návštěvy sídliště služby

náměstí jako velkorysá plocha pro společenské aktivity - trhy atp. má živý parter a je „nejměstštějším“ prostorem sídliště

kulturní dům knihovna

veškeré plochy trvalek lze využít vnitřní prostředí - lavičky, lavičky a využívat jako park, odpočinkovou zónu

dětské hřiště plocha pro děti Je to set

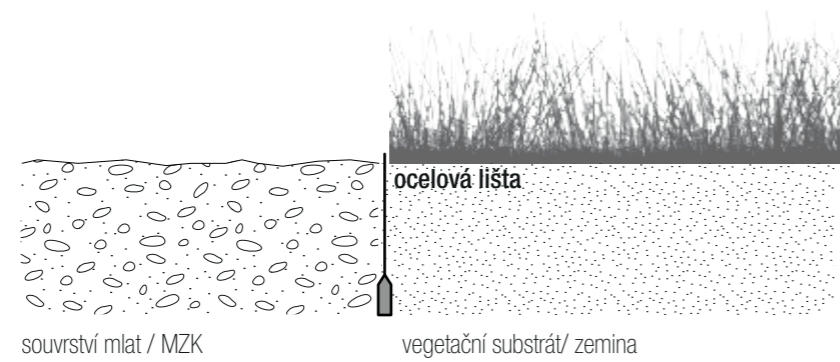
Výřez situace 1: 1 000

dětská zahrada
plocha kolem mateřských školek patří dětem.
Je to prostor pro hru, zábavu, dobrodružství,
setkávání s vrstevníky.

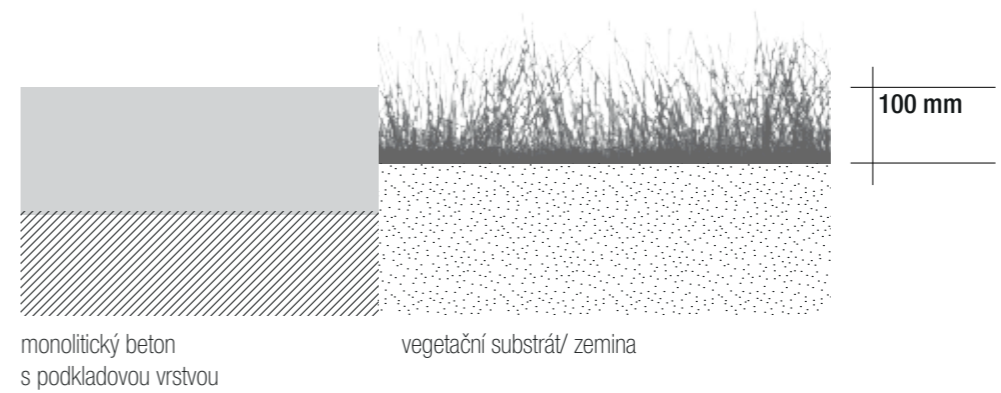
kulturní dům
knihovna

Detaily - veřejný prostor 1:10

rekreční vrstva
pěšina

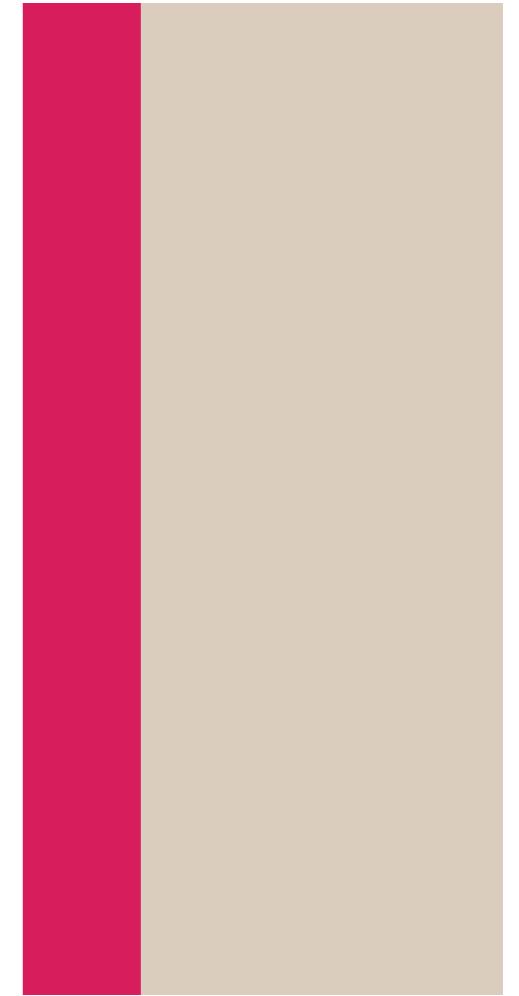
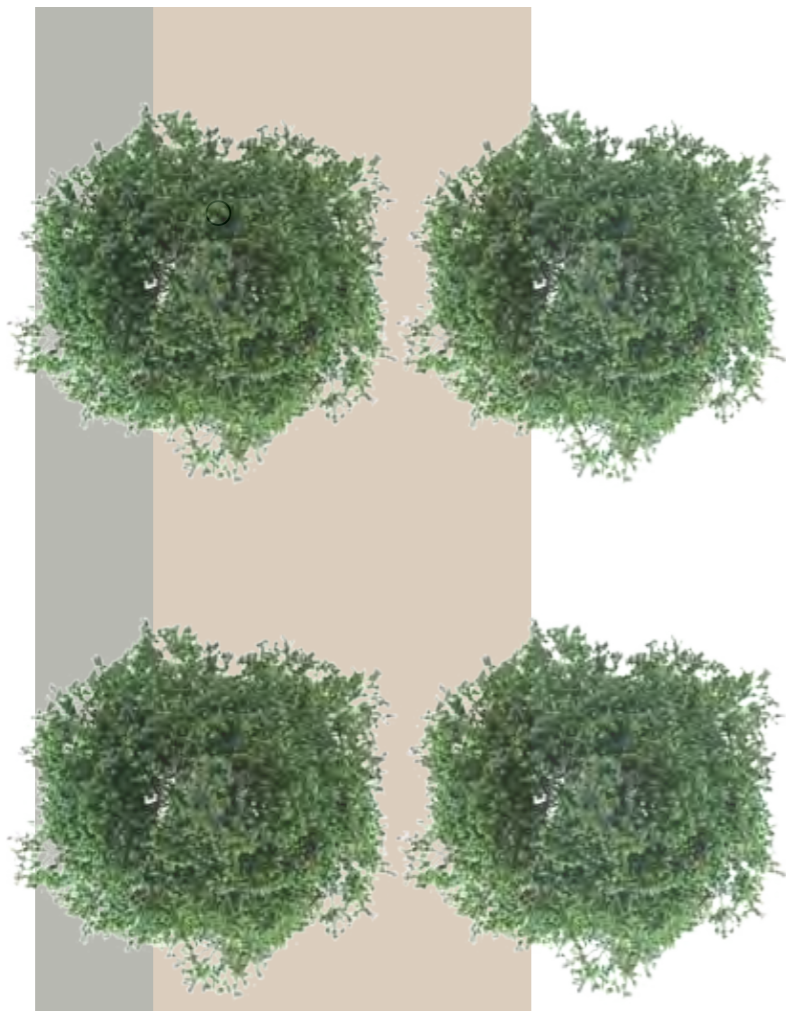
plocha

provozní vrstva
chodník

plocha

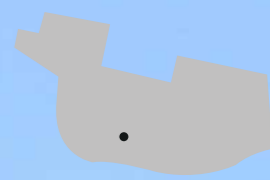
Profil rekreačních tras 1:100

řez alejí T M 1:100

řez okruhem M 1:100

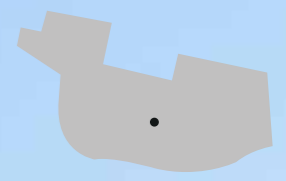

SUNNY GARDEN
indie - preschool
www.sunnygarden.com

KD KRAKOV
NOVA

KD KLNKOV

OBCHODNÍ CENTRUM

Literatura

Zdroje

Reference

AURBACH, Laurence. The power of Intersection Density. dostupné z http://pedshed.net/?p=574

BAZAC-BILLAUD, Laurent. Jak se žije na sídlišti? Architekt. 1997, č.22, s. 61-64. ISSN 0862-7010

GATTERMAYEROVÁ, Hana. Ateliérová tvorba konstrukční I. Montované stěnové systémy. Praha: ČVUT, 1988.

HUBATOVÁ-VACKOVÁ, Lada a Cyril ŘÍHA. Husákovo 3 + 1. Bytová kultura 70. let. Praha: VŠUP, 2007. ISBN 80-86863-21-2

HEXNER Michal a Josef ZAJÍC. Cenné a pozoruhodné urbanistické soubory z hlediska urbanistického vývoje, založení, architektury a kompozice. Územně analytické podklady Hlavního města Prahy. Praha: Útvar rozvoje hl. m. Prahy, 2007.

HRUŠKA, Emanuel. Urbanistická forma (Osídlení a plán). Praha: , 1947.

JEHLÍK, Jan. Texty 2004 - 2010. architektura, urbanismus, krajina.

T.KOSTELECKÝ, V. PATOČKOVÁ A M. ILLNER. Problémové rezidenční čtvrti a politiky k jejich regeneraci v postsocialistickém městě - studie Prahy. Praha: Sociologický ústav AV, 2012.

MAIER, Karel. Sídlíště: problém a multikriteriální analýza jako součást přípravy k jeho řešení. Praha: Sociologický ústav AV, 2003.

MUSIL, Jiří et al. Lidé a sídlíště. Praha: Svoboda, 1985.

MUSIL Jiří a Hana POLÁČKOVÁ. První celostátní diskuse o bydlení. Praha: VÚVA, 1962.

J. MUSIL, P. HORSKÁ a E. MAUR. Zrod velkoměsta. Praha: Paseka, 2002. ISBN 80-7185-409-3.

SALINGAROS, Nikos A. Theory of the Urban web. Journal of Urban Design. 1998, vol.3, s. 53-71. dostupné z http://www.math.utsa.edu/~yxk833/contr.arch.html

SEDLÁK, Martin. Sto let vývoje sídlíště. Architekt. 1997, č.22, s. 9-16. ISSN 0862-7010

ŠPAČEK, Ondřej. Česká panelová sídlíště: faktory stability abudoucího vývoje. Praha: Sociologický ústav AV, 2012.

http://panelovedomy.ekowatt.cz/

http://envis.praha-mesto.cz/

http://mpp.praha.eu/OrtofotoArchiv/

http://vyonyx.com/cutouts/

analýza a pasporty pražských sídlišť z r. 2001, zpracoval kolektiv URM hl.m. Prahy